

Міністерство освіти і науки України
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
кафедра германської філології та перекладу

**ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ
МОВИ У СТАРШИХ КЛАСАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Кваліфікаційна робота
освітнього ступеня «магістр»
студентки II курсу магістратури
освітньої програми
*«Міжкультурна германістика (німецька та
англійська мови)»*,
спеціальність – 035.043 «Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – німецька»
Катерина Андріївна ЧЕРНЯВСЬКА
Науковий керівник:
к.пед.н., доц. Лілія КОЖЕДУБ

«Допущено до захисту»
Протокол засідання
кафедри германської філології та перекладу
протокол № 10 від «16» травня 2024 року
завідувач кафедри Олександр Стасюк
к.філол.н., доц. Олександр СТАСЮК

КИЇВ
2024

АНОТАЦІЯ

Магістерська робота присвячена дослідженню інтерактивних технологій навчання німецької мови у старших класах. До цього часу ця тема не розглядалася достатньо глибоко та всебічно, а досліджувалися лише інші мови або навчальні предмети, щодо яких аналізувалися особливості застосування інтерактивного навчання.

Актуальність дослідження полягає у тому, що інтерактивні технології є обов'язковим компонентом сучасного уроку, тому що вони поєднують інноваційні методи навчання із використанням цифрових технологій, що сприяє підготовці такого випускника загальноосвітнього навчального закладу, який зможе користуватися знаннями німецької мови на практиці і вільно спілкуватися іноземною мовою.

Об'єктом дослідження є інтерактивні технології, а предметом дослідження – застосування інтерактивних технологій у старших класах у процесі навчання німецької мови.

Метою дослідження є виявлення суті інтерактивного навчання та особливостей, орієнтуючись на потреби та зацікавленість учнів старшої школи і створення нових інтерактивних методів навчання для подальшого їх використання вчителями німецької мови на заняттях.

Завдання роботи полягає у дослідженні специфіки застосування інтерактивних технологій на уроках німецької мови та розробці власних методів інтерактивного навчання.

Під час дослідження використовувалися методи аналізу, систематизації, узагальнення та анкетування. У роботі досліджено інтерактивні технології, історія їх виникнення, класифікації дослідників, аналіз заняття, цілі, мотиваційний аспект і особливості інтерактивного навчання.

Здійснене дослідження дає змогу дійти висновку, що інтерактивні технології мають багато переваг, що дозволяє проводити заняття з іноземної мови на високому рівні, результатом якого є високі досягнення учнів.

Результатом дослідження став опис специфіки використання інтерактивних технологій на уроках німецької мови у 10 та 11 класах і власна розробка нових методів навчання.

Ключові слова: *інтерактивні технології, мотивація, психологічні особливості, педагогічний аналіз*

ABSTRACT

The master's thesis is devoted to the research of interactive technologies for teaching German in upper forms. Until this time, this topic had not been considered sufficiently deeply and comprehensively, and only other languages or educational subjects were studied, in which the features of the use of interactive learning were analyzed.

The relevance of the study is that interactive technologies are an essential component of a modern lesson, because they combine innovative teaching methods with the use of digital technologies, which contributes to the preparation of a graduate of a general education institution who will be able to use knowledge of the German language in practice and communicate fluently in a foreign language.

The object of the study is interactive technologies, and the subject of the study is the use of interactive technologies in upper forms in the process of teaching the German language.

The purpose of the study is to identify the essence of interactive learning and features, focusing on the needs and interests of pupils in upper forms and to create new

interactive teaching methods for further use by German language teachers in the classroom.

The task of the work is to study the specifics of using interactive technologies in German lessons and develop our own methods of interactive teaching.

The research used methods of analysis, systematization, generalization and questioning. The work examines interactive technologies, the history of their occurrence, classifications of researchers, analysis of the lesson, goals, motivational aspect and features of interactive learning.

The conducted research allows us to conclude that interactive technologies have many advantages, which makes it possible to conduct foreign language classes at a high level, which results in high achievements of pupils.

The result of the study was a description of the specifics of the use of interactive technologies in German lessons in the 10th and 11th grades and the own development of new teaching methods.

Keywords: *interactive technologies, motivation, psychological characteristics, pedagogical analysis*

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ.....	10
1.1. Поняття інтерактивних технологій в контексті особистісно-орієнтованого навчання.....	10
1.2. Історія виникнення та розвитку інтерактивних методик навчання....	18
1.3. Класифікація інтерактивних технологій навчання.....	22
Висновки до РОЗДІЛУ I.....	25
РОЗДІЛ II. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБКИ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ.....	28
2.1. Педагогічний аналіз та його значення у процесі навчання німецької мови.....	28
2.2. Постановка цілей при розробці та застосуванні технології навчання..	29
2.3. Мотивація навчальної діяльності старшокласників у процесі навчання німецької мови.....	31
2.4. Специфіка застосування інтерактивних технологій навчання німецької мови у старших класах.....	36
2.4.1. Психологічні особливості.....	43
Висновки до РОЗДІЛУ II.....	46
РОЗДІЛ III. РОЗРОБКА ТА ПРАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У СТАРШИХ КЛАСАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ.....	48
3.1. Розробка нових інтерактивних технологій.....	48
3.2. Опитування старшокласників щодо зацікавленості у нових інтерактивних технологіях.....	64
3.3. Аналіз результатів опитування старшокласників.....	67

Висновки до РОЗДІЛУ III.....	69
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	70
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	73
Основна.....	73
Інтернет-ресурси.....	79
ZUSAMMENFASSUNG.....	81

ВСТУП

Застосування інтерактивних технологій навчання німецької мови у старших класах загальноосвітніх навчальних закладів є актуальним та важливим у сучасній освіті, допомагаючи навчальним закладам адаптуватися до умов, що швидко змінюються та до потреб навчання.

Інтерактивні методи навчання роблять процес вивчення німецької мови більш цікавим та захоплюючим для старшокласників, що сприяє їх активній участі на заняттях, підвищенню ефективності навчання, дає можливість проявити себе творчо та допомагає їх самореалізації у житті. Використання інтерактивних технологій дозволяє створювати індивідуалізовані навчальні програми, які враховують потреби кожного учня, а також сприяють глибшому засвоєнню матеріалу.

Крім того, інтерактивні технології можна застосовувати і в онлайн навчанні. Інтерактивні методи навчання супроводжують онлайн-курси, заняття через відео-конференції і розміщуються на навчальних платформах, що особливо актуально в умовах дистанційного навчання, такого як у періоди пандемій або для учнів, які не мають доступу до традиційної освіти.

Останнім часом спостерігається активне впровадження інноваційних технологій в сучасний педагогічний процес, адже, фахівці у своїй професійній діяльності, намагаючись бути на рівні вимог часу, використовують нововведення з метою оптимізації та урізноманітнення навчально-виховного процесу.

Актуальність теми дослідження зумовлена тим, що з розвитком інноваційних технологій та цифрової трансформації освіти інтерактивні технології стають невід'ємною частиною навчального процесу. Навчання з використанням інтерактивних технологій допомагає старшокласникам розвивати комунікативні та цифрові навички, які стають все більш важливими у сучасному світі.

Наукова новизна дослідження полягає у використанні інтерактивних технологій саме у вивченні німецької мови конкретно учнями 15-17 років у старших класах українських загальноосвітніх навчальних закладів, що до цього часу ґрунтовно не досліджувалось.

Об'єктом дослідження є інтерактивні технології навчання.

Предметом дослідження є застосування інтерактивних технологій навчання німецької мови у старших класах.

Метою магістерської роботи є дослідження специфіки застосування інтерактивних технологій навчання німецької мови з урахуванням мотиваційних та психологічних особливостей старшокласників та розробка власних інтерактивних технологій для їх подальшого впровадження у заняття з німецької мови.

Завданням роботи є дослідити особливості та принципи застосування інтерактивних технологій навчання німецької мови у старших класах загальноосвітніх навчальних закладів та створити нові розробки інтерактивного навчання.

Методи дослідження. Відповідно до мети та завдань дослідження були використані такі методи:

- теоретичні (аналіз, систематизація та узагальнення), що дозволили визначити особливості застосування інтерактивних технологій навчання німецької мови у старших класах;

- емпіричні: діагностичні (анкетування), що забезпечили здійснення практичної частини дослідження, а саме визначення зацікавленості старшокласників у нових технологіях; праксиметричні (аналіз та узагальнення досвіду).

Теоретичне значення дослідження полягає в описі принципу інтерактивного навчання, дослідженні історії розвитку та виникнення інтерактивних технологій, представленні різних класифікацій дослідниками, визначенні цілей, значення педагогічного аналізу, мотивації старшокласників та специфіки застосування інтерактивних технологій навчання німецької мови у старших класах.

Теоретичною базою цієї роботи є наукові статті, навчально-методичні посібники та підручники з педагогіки і вікової психології, енциклопедія, методичні рекомендації і монографії.

Практичне значення дослідження полягає в можливості застосувати результати дослідження та нових розробок на заняттях з німецької мови для учнів 10 та 11 класів загальноосвітніх навчальних закладів.

Структура та обсяг роботи. Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків до кожного з розділів, загальних висновків, списку використаної літератури (основна та інтернет-ресурси), із анотації українською та англійською мовами і з резюме німецькою мовою. Загальний обсяг праці складає 82 сторінки,

із яких 66 сторінок основного тексту. Список джерел використаної літератури нараховує 72 позиції.

Апробація результатів дослідження була здійснена в рамках участі у II науково-практичній конференції «Інновації в педагогіці : методологія, технології, дидактичні та виховні аспекти», проведеної у місті Ужгород 15-16 березня 2024 року. Тези доповіді були опубліковані у збірнику:

Чернявська К. А. Сучасні інтерактивні технології навчання іноземних мов. Інновації в педагогіці : методологія, технології, дидактичні та виховні аспекти : матеріали II науково-практичної конференції (м. Ужгород, 15-16 березня 2024 р.). Одеса : Видавництво «Молодий вчений», 2024. С. 16-19.

Результати дослідження сприятимуть кращому розумінню вчителями німецької мови специфіки застосування інтерактивних технологій навчання на заняттях у старших класах загальноосвітніх навчальних закладів. Вчителі дізнаються з даної роботи, як залучити всіх учнів до активної співпраці на уроці, як зацікавити їх, зробити заняття продуктивним та різноманітним і на що потрібно звернути увагу під час інтерактивного навчання учнів 10 та 11 класів.

РОЗДІЛ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

1.1. Поняття інтерактивних технологій в контексті особистісно-орієнтованого навчання

«Інтерактивне навчання – це форма організації пізнавальної діяльності, яка має конкретну, передбачувану мету – створити комфортні умови навчання, за яких кожен учень відчуває свою успішність, інтелектуальну спроможність» [8, с. 197].

Інтерактивне навчання відбувається через взаємодію між учасниками навчального процесу, що допомагає співпрацювати один з одним. Учні навчаються взаєморозумінню, толерантності, обміном знань та досвіду через спілкування, гарному відношенню до своїх однокласників та інших людей і використанню своїх здібностей на практиці [1, с. 12-14].

Розвиток критичного мислення школярів як розумової діяльності, осмислене сприймання інформації і подальше її запам'ятовування є основною метою інтерактивних технологій. «Критичне мислення – це складний ментальний процес, що починається з ознайомлення з новою інформацією і закінчується прийняттям рішення» [3, с. 129].

У багатьох наукових роботах таких дослідників, як О. Пометун, Т. Сердюк, Г. Волошина, О. Пехота, К. Баханов, І. Луцик, Л. Пироженко, О. Комар, П. Шевчук, Н. Коломієць та Н. Побірченко детально і аргументовано описане дослідження теорії та практики інтерактивного навчання і застосування інтерактивних технологій на заняттях.

Інтерактивний – означає взаємодіючий у перекладі з англійської мови. Науковці по-різному пояснюють значення інтерактивного навчання. Наприклад, як взаємонавчання у групі або колективі або як діалогове навчання [6, с.54].

Поняття «інтерактивні технології» має частково різне трактування залежно від розуміння специфіки технологій дослідниками, але суть залишається однаковою:

- активна взаємодія учнів між собою, багатостороння комунікація (О. Пометун і Л. Пироженко);
- майстерність взаємодії у навчанні (Л. Андрущенко);
- «способи цілеспрямованої міжсуб'єктної взаємодії» (О. Комар);
- «постійна активна взаємодія та спілкування його учасників, тобто інтеракція» (В. Мельник);
- дидактичні технології, активна навчальна взаємодія (Т. Сердюк);
- інформаційний обмін учнів з навколишнім інформаційним середовищем (В. Гузєєв);
- інтегративна та цілісна система процесу навчання (Н. Кочубей і Т. Коваль);
- творчий процес взаємодії учнів та вчителів (Ю. Миронович і Л. Пашко) [48, с. 233-234].

На заняттях з використанням інтерактивних технологій викладач пропонує моделі різних ситуацій, які обговорюються учнями, працюючи в групах або у парах і таким способом нові знання застосовуються особисто, на власному прикладі опрацьованих покрокових дій, що сприяє кращому запам'ятовуванню.

В результаті такі методи мають позитивний вплив на результат навчання і створюють правильну стратегію поведінки і набуття практичних навичок використання відповідних слів, фраз та відповідей на питання, які підходять до конкретних випадків, щоб підтримати розмову на різні теми.

За допомогою інтерактивних технологій навчання форми мислення школярів урізноманітнюються. Наприклад, творче мислення розвивається за допомогою підготовки презентацій та проєктів. Інтерактивні технології дають можливість обмінюватися різними ідеями між однокласниками та проводити роботу у груповій взаємодії.

Це допомагає розвивати навички спілкування, і крім того дає можливість школярам знаходити різні підходи до розв'язання завдань або проблем, що може сприяти урізноманітненню мислення. До рівня та темпу навчання кожного школяра може бути пристосоване інтерактивне навчання. Покращенню різних

розумових стратегій сприяє те, що всі учні можуть працювати у зручному для себе темпі та згідно своїх потреб.

Зорієнтованість інтерактивних технологій на організацію колективного навчання передбачає перетворення персональних завдань на колективні. Для успішності цілої команди є необхідним та незамінним старання всіх учасників, адже кожен учасник робить свій індивідуальний внесок у колективні досягнення.

У процесі організації навчального процесу вправне використання різних інтерактивних технологій дає можливість змінювати звичайні способи дій, звільняє від емоційного перевантаження, дає змогу сконцентруватися на головних моментах, які вимагають постійної уваги [12, с. 25-26].

Забезпечення об'єктивних можливостей для того, щоб використовувати інтерактивні мультимедійні засоби навчання відбувається через раціональну побудову організаційно-педагогічних засад. Можна покращити освітній процес, якщо застосовувати такі засоби, створити образ, який буде об'ємним і яскравим, спонукати до креативного підходу до навчання та розвинути вміння логічно мислити.

Поєднання вербальних, візуальних та інших способів сприйняття інформації пов'язане із застосуванням інтерактивних мультимедійних засобів навчання. Застосування вчителями навчально-методичного медіа-комплексу формує в учнів високий рівень емоційного, пізнавального та мотиваційного аспектів навчальних досягнень [31, с. 123].

Сприятливі умови для заохочення і мотивації школярів до пізнання і активної діяльності, забезпечення самостійності при виконанні завдань, налагодження взаємодії між школярами та викладачами виникають завдяки інтерактивному навчанню. При цьому у навчальному закладі створюється творча та продуктивна атмосфера, яка сприяє розкриттю творчих здібностей учнів як основи для реалізації школяра у всіх галузях суспільного життя [37, с. 108].

Формування процесу навчання у формі вирішення декількох пов'язаних між собою проблемних питань, здебільшого колективна робота школярів на занятті, орієнтація на досвід однокласників, діалог, розкутість, емоційне піднесення, можливість швидкого отримання відповіді на важливе питання учня, консультація з вчителем і можливість дізнатися про думку вчителя стосовно незрозумілих моментів у будь-який час під час заняття є характерними ознаками інтерактивного навчання. Завдяки активним методам, такими як рольова гра, створення ситуації або дискусія здійснюється інтерактивне навчання [55, с. 4-5].

Щодо навчання у формі гри, то **гра** – це завжди гарний метод навчання як для дітей та дорослих, так і для підлітків. Всі ми любимо грати у ігри. Дуже добре, коли гра не тільки розважає, а ще і приносить користь, особливо у навчанні. Це полегшує освітній процес та мотивує учнів вивчати нове та розвиватися у новій галузі.

«**Особистість** – соціальний індивід, що не може виникнути поза суспільством. Процес становлення людини як особистості відбувається в результаті включеності її в різні соціальні групи» [27, с. 19].

Введення школярів у різні ситуації власного вибору, бачення викладача у кожному школярі неповторної особистості і спирання вчителя на емоційний стан школяра є найефективнішими способами здійснення особистісно-зорієнтованого підходу у процесі навчання.

Крім того, створюється орієнтування на знаходження особистих методів навчання конкретного учня, тобто найефективніших можливостей пізнання дійсності цим школярем. Школяр отримує шанс вільного обрання типу діяльності, у якому учень має можливість проявити себе як особистість, знайти свою сферу зацікавленості, розкрити свої таланти і зрозуміти власні потреби [54, с. 26].

Особистісно-орієнтований підхід стає особливо важливим, коли є необхідним пошук нових технологій навчання, що сприяє відношенню до

школяра, як до самосвідомої відповідальної особистості, яка прагне розвиватися [4, с. 11]. Внутрішні і зовнішні складники суті навчання, структура та склад якого визначені відтворенням або забезпеченням розвитку особистості школяра є особистісно-орієнтованим змістом освіти.

«Інтерактивні технології навчання відносяться до особистісно-орієнтованих технологій, засновані на педагогіці співробітництва» [9, с.161]. Основою особистісно-орієнтованого підходу є центральні ідеї гуманізації навчання, що дає можливість зрозуміти школяру обсяг власних індивідуальних можливостей та потреб, навчитися діяти на свій розсуд, бажати проявити себе творчо, віднайти та розвинути свої здібності та власний потенціал і самовдосконалитися, отримати можливість вільного вибору і відчуття самоповаги [2, с. 2].

Спрямованість розкриттю можливостей різнобічного розвитку усіх школярів, розробка нових методів навчання, які допомагатимуть у процесі покращення навчання іноземних мов сприяє особистісно-орієнтований підхід.

У сучасних умовах вимоги до цілей навчання іноземної мови змінюють статус як учнів, так і викладачів. Вони переходять від традиційної моделі «вчитель – учень» до особистісно-орієнтованого навчання, заснованого на тісній взаємодії. Інтерактивні технології відіграють ключову роль у застосуванні комунікативного підходу, забезпечуючи основу для особистісно-орієнтованого навчання та є невід'ємним елементом сучасного уроку іноземної мови.

Особистісно орієнтоване навчання є вагомим джерелом підвищення якості навчального процесу. У рамках цього освітнього підходу кожному надається можливість самореалізації у процесі навчання, орієнтуючись на свій досвід, таланти, зацікавленість та ціннісні орієнтири. Чим активніше та ініціативніше людина взаємодіє з навколишнім середовищем, тим повніше вона використовує свій потенціал розвитку, оскільки середовище стимулює та заохочує прояв її ініціативи.

Досвід свідчить, що людина, орієнтована на отримання досягнень, готова до максимального розкриття своїх здібностей, до постійного вдосконалення своїх навичок та реалізації власного потенціалу, має здатність ефективно вирішувати як особистісні, так і соціальні проблеми.

У сучасній системі освіти, що охоплює майже всі аспекти розвитку особистості, важливо визначити основний напрямок: зрозуміти, як найефективніше організувати освітній процес, щоб сформувати особистість, здатну відповідати вимогам часу, вирішувати сучасні проблеми та адекватно реагувати на виклики сучасного світу.

Таким чином, метою є виховання особистості, яка буде не тільки успішно справлятися із життєвими завданнями, а і буде активно взаємодіяти із навколишнім світом, буде професіоналом у своїй справі та буде відчувати себе щасливою людиною [18, с. 62].

Використання інтерактивних технологій в освітньому процесі привертає увагу вчених та педагогів. Наприклад, С. Кашлев вважав, що інноваційним та педагогічним явищем є саме інтерактивне навчання. А. Пометун в «Енциклопедії інтерактивного навчання» та інших роботах наголошувала на можливості цілеспрямованого формування цінностей, навичок та умінь, а також створення атмосфери співробітництва.

М. Кларін визначав інтерактивні технології як інструмент для отримання нового досвіду, а Т. Дуткевич акцентував увагу на психологічних засадах їх використання для підготовки висококваліфікованих фахівців.

Дослідник І. Зимня відзначає, що для успішного навчання необхідна активна взаємодія. У порівнянні з індивідуальним підходом, заснованим на взаємодії «вчитель – учень», спільна робота у групі збільшує ефективність вирішення тих самих завдань удвічі.

Модель інтерактивного навчання має низку переваг, які роблять її особливо ефективною. По-перше, такий підхід до навчання сприяє розвитку претендента на вищу освіту як соціально та цивільної особистості, розширює

його здібності в галузі аналізу, засвоєння та практичного застосування інформації на високому рівні, а також сприяє набуттю практичних навичок та умінь, які можуть бути корисними в повсякденному житті.

Переваги інтерактивних технологій перевищують витрати, особливо з огляду на задоволення учнів від занять у класі та створення активного середовища навчання [59, с. 37].

На інтерактивних уроках педагог грає роль організатора навчального процесу, що базуються на засадах демократичної та рівноправної взаємодії між усіма учасниками навчального процесу. Важливо відзначити, що школярі виявляють глибоку мотивацію, оскільки вони з цікавістю відвідують такі заняття та із задоволенням беруть участь у активному пізнанні.

Інтерактивні методи спрямовані не на заучування інформації, а на засвоєння нового матеріалу через дію, на формування необхідних навичок і можливість самостійно знаходити рішення для виконання завдань. Заняття із застосуванням інтерактивних технологій передбачає мотивацію учнів, висвітлення запланованих результатів уроку, використання інтерактивних вправ, узагальнення процесу навчання та рефлексію [17, с. 150].

Застосування інтерактивних технологій стимулює більш активне залучення учнів до процесу навчання та посилює їхню активність. Це проявляється у необхідності аналізувати навчальний матеріал, дотримуватися творчого підходу для його засвоєння і дає можливість отримувати знання у доступній формі та спонукає на самостійне знаходження ресурсів для вирішення завдань.

Застосування інтерактивних технологій дозволяє учням розробляти стратегії досягнення цілей і планувати конкретні дії. Вони навчаються формулювати та аргументувати свої думки, брати участь у дискусіях, слухати інших та поважати альтернативні точки зору. Включаючись у різні життєві ситуації, учні збагачують свій соціальний досвід, навчаються будувати конструктивні відносини у групі, уникати конфліктів, шукати компроміси,

прагнути діалогу і знаходити спільні рішення проблем. З іншого боку, вони розвивають навички проєктної діяльності [49, с. 2].

Для розвитку мовленнєвих навичок учнів на заняттях з німецької мови варто використовувати інтерактивні технології, що є доцільним на уроках і сприяє отриманню гарних результатів. Вони стимулюють школярів діяти, розвивають мислення і вчать висловлювати свої думки та пояснювати власну позицію, що є важливим у сучасному світі.

Інтерактивне навчання дозволяє учням проявити себе, поважати позицію інших стосовно різних тем, навчитися працювати у групі і прагнути вдосконалювати свої вміння. Їх застосування рекомендується для вивчення нової теми, для закріплення вивченого матеріалу і для перевірки того, чому навчилися учні на уроці.

Інтерактивне навчання сприяє незалежності учнів, оскільки вони самі вивчають та поглиблюють зміст уроку та розвивають здатність навчатися самостійно. Критичне мислення учнів заохочується, оскільки їм доводиться самим збирати та обробляти інформацію. На основі наданої інформації вони повинні сформулювати власну думку та не отримувати готової відповіді від викладача. Інтерактивне навчання може містити традиційні методи, такі як рольові ігри та групова робота, а також онлайн-програми та додатки [71].

Інтерактивні методи поживляють вивчення іноземної мови. До особливостей інтерактивної освітньої моделі відносяться: усвідомлення потреби в отриманні нових знань, виявлення та вирішення проблем у динамічному середовищі, командна робота та оцінка результатів уроку [66, с. 89-92].

Інтерактивні методи включають активне залучення у навчальний процес, формування ситуацій, залучення до обговорення проблемних питань, що сприяє глибшому розумінню матеріалу та його кращому засвоєнню [56, с. 24]. Зрештою, всі інтерактивні методи мають спрямовуватись на заохочення самостійного прийняття рішень для вирішення складних завдань, засвоєння знань, розвиток навичок та формування власної точки зору [56, с. 25].

Отже, застосування інтерактивних методів сприяє більш ефективній організації навчального процесу. Інтерактивне навчання є засобом створення відповідної атмосфери у класі, яка буде найкраще сприяти доброзичливому відношенню один до одного та співпраці школярів, а також дозволить реалізувати особистісно-орієнтоване навчання.

Інтерактивні методи навчання створюють відповідні умови для розвитку мовлення учнів у процесі вивчення іноземної мови, формування таких ситуацій, коли комунікація між її учасниками є ефективною та проведення інформаційно наповнених завершальних уроків, які орієнтовані на досягнення високих результатів [15, с. 3].

1.2. Історія виникнення та розвитку інтерактивних методик навчання

Оскільки інтерактивне навчання ґрунтується на діалогових формах пізнання, можна стверджувати, що його витoki сягають афінських та римських шкіл. У цих школах учнів вчили переконувати, вести полеміку та вступати у діалог, вільно обмінюючись думками та вести переговори. Молоді люди, полемізуючи зі старшими, повинні були не тільки володіти риторичними прийомами, але й мати навички спілкування, поєднувати самоповагу та самоконтроль з умінням слухати інших, швидко реагувати та знаходити переконливі аргументи та рішення у будь-якій ситуації [10, с. 481].

Перші приклади інтерактивного навчання відомі ще з давніх часів. Конфуцій не притримувався ніяких правил стосовно змісту і часу під час своїх занять. За допомогою розмови у довільній формі, яка часто мала евристичних характер, відбувалося навчання учнів. [14, с. 38].

Наприклад, настанови Платона використовувати ігри, бесіди, казки та пісні для розвитку дітей, а також його пропозицію починати освіту з шести років, і метод Сократа, який спонукав слухачів знаходити істину через запитання та відповіді, можна розглядати як ранні форми інтерактивного навчання, які згодом були розвинені у XVII столітті чеським гуманістом Я. А. Коменським.

У своїй праці «Велика дидактика» Коменський зазначав, що знання міцніше засвоюються, коли учні передають їх одне одному у процесі взаємного навчання. Він запропонував колективний метод навчання, який сьогодні відомий як метод «навчаючи вчуся». Цей метод активно використовується у інтерактивних технологіях [57, с. 25].

Дж. Ланкастер і А. Белл представили у XVIII столітті систему, ідеями якої було навчання учнів у співпраці, процесом якого керував вчитель. Школярі ділилися на частини, кожна з яких мала власного наставника, яким був монітор. Він стежив за взаємодією всіх учнів у колективній роботі і контролював їх досягнення у навчанні.

Він навчав найсильнішого учня, який потім передавав знання наступному за рівнем нижче. Не дивлячись на те, що ця система була простою, але вона показала, що учні також можуть ефективно навчати інших учнів. Метод передачі знань від сильного учня до слабшого часто застосовувався у шкільній практиці [57, с. 25-26].

Ідея «навчаючи інших, навчаєшся сам» лягла в основу школи, створеної А. Рівінім у 1918 році. Учні різного віку об'єднувалися в пари зі змінним складом і під час гарної погоди займалися на відкритому повітрі. Традиційні заняття не проводились у навчальних закладах, проте цей факт не впливав на рівень засвоєння учнями знань, тому що вони за один рік могли пройти той матеріал, який потрібно було вивчати два або три роки [57, с. 26].

Колективний спосіб навчання є аналогом інтерактивних технологій. Він виник в Україні у 1920-х роках XX століття. З того часу проблемою інтерактивних технологій навчання займалися багато вчених, включаючи С. Ю. Ніколаєву, О. І. Пометун, Л. В. Пироженко, Н. А. Яковлеву, П. Шевчука, С. А. Сисоєву та інших [16, с. 204].

Інтерактивне навчання знову стало популярним у 1980-х роках на тлі реформ загальноосвітньої та вищої школи та перебудови суспільно-політичного устрою, оскільки виникла потреба в громадянах, які будуть активними та будуть

проявляти ініціативу. І саме у процесі інтерактивної взаємодії можна було сформулювати необхідні риси характеру в учнів [57, с. 26].

Значний внесок у розробку та впровадження інтерактивних методів зробили німецькі вчені початку 90-х років, такі як Арнольд Р., Шелтен А., Швейтцер І., Стус Ф. та Вейдіг І. У роботах Гітельман Л. Д. та Магури М. І. інтерактивні методи викладання іноземних мов розглядаються як важливий інструмент для підготовки конкурентоспроможних та кваліфікованих випускників [20, с. 2].

Вивченню проблеми інтерактивної методики викладання іноземних мов присвячено численні наукові роботи як українських, так і зарубіжних вчених, таких як Б. Ананьєва, М. Богомолів, Л. Вавілов, Л. Виготський, Є. Голант, О. Коваленко, Б. Ломов, Л. Пироженко та І. Якиманська [7, с. 390].

Ефективність інтерактивних методів навчання розглянута у дослідженнях Гладун М. А., Редько В. В., Сабліна М. А. та інших. Можливості дистанційного навчання виділені у роботах Гульчак І. В., Ратушняк С. П. та Ребріної В. А. [22, с. 2].

На сучасному етапі методи інтерактивного навчання настільки різноманітні, що з їх використанням створюються енциклопедії і довідники. Серед переваг інтерактивних технологій слід відзначити формування знань через комунікативну взаємодію між школярами, підвищення зацікавленості до уроку, створення можливостей для прояву творчості та самостійне виконання завдань учнями, розвиток колективного духу та відповідальності за особисті та групові результати [57, с. 26].

Отже, вчитель повинен застосовувати методи інтерактивного навчання тільки в тих випадках, коли це дійсно корисно та ефективно для навчального процесу, а не для того, щоб підкреслити свою інноваційність та створити образ педагога, який застосовує передові освітні методики [57, с. 26].

Викладання іноземної мови з використанням сучасних інтерактивних технологій включає орієнтацію на професійні навички вчителя, проведення

проектної роботи, демонстрацію презентацій на інтерактивній дошці, застосування інформаційно-комунікаційних технологій, використання мультимедійних засобів, навчальних комп'ютерних програм і можливості дистанційного навчання через інтернет завдяки відео-конференціям та навчальним онлайн-платформам.

Для досягнення мети підготовки вчителів до стимулювання мотивації навчальних процесів з використанням цифрових медіа та заохочення їх використання, вдалою стратегією є розмірковування про додаткову цінність цифрових медіа для розробки уроків у контексті подальшого навчання [64, с. 448].

У сучасній освіті вчитель повинен мати знання та вміння у сфері сучасних освітніх технологій. Він має навчитися підбирати такі способи навчання, які більше підходять, враховуючи різні аспекти для забезпечення розвитку особистості кожного учня та прагнути покращення власної педагогічної майстерності [48, с. 232].

Актуальним питанням у сучасній освіті є покращення, оптимізація та розвиток способів навчання. Сьогодні навчання іноземним мовам у школі неможливо уявити без інноваційної складової. Вчителям, які викладають іноземну мову у навчальних закладах, надається вибір технології для застосування на заняттях у якості інноваційної діяльності. Інноваційні підходи, що визначають специфіку роботи педагога в сучасних умовах, сприяють переходу від парадигми знань до особистісно-орієнтованого навчання, від традиційних методів до інтерактивних.

Готовність педагога до інноваційної діяльності означає наявність не лише необхідних особистісних характеристик, таких як працездатність і бажання до творчості, а і специфічні навички, такі як вміння розробляти проекти, аналізувати ситуації для виявлення та подолання проблем, поінформованість про нові технології і володіння сучасними методами навчання.

Участь педагога в інноваційній діяльності покликана сприяти його професійному зростанню, оскільки це надає можливість освоєння нових педагогічних методик та накопичення додаткового досвіду у галузі освіти.

Інноваційна діяльність педагога впливає на рівень освіти, оскільки сприяє розробці освітніх технологій та інноваційних педагогічних методів і створенню нових знань, що робить систему освіти більш динамічною та відкритою у забезпеченні якості навчання.

Інноваційна стратегія в освіті ґрунтується на засадах ефективного впровадження технологій, що забезпечують повний цикл функціонування навчального модуля. Цей процес перетворює звичайне навчання у взаємонавчання та збагачення особистостей [46, с. 98].

У процесі інтерактивного спілкування застосовуються найбільш природні та інтуїтивно зрозумілі засоби взаємодії, такі як пристрої для освоєння інформації, включаючи смартфони, ноутбуки, планшети, електронні книги, інтерактивні дошки та інші [35, с. 10].

Для покращення навчального процесу у школі необхідна систематична підготовка майбутніх вчителів до застосування новаторських педагогічних методів. Ці методи повинні сприяти активізації учнів, здійсненню персоналізованого навчання та ґрунтуватися на діалогічній взаємодії між учасниками освітнього процесу. Інноваційні педагогічні методи мають стати основою застосування інтерактивних технологій у школі.

Один із методів підготовки майбутніх вчителів до використання інтерактивних технологій у школі полягає в їх активній участі у інтерактивних процесах під час навчання в університеті. Вибираючи конкретні інтерактивні технології, необхідно враховувати класифікаційні характеристики певних видів взаємодії [25, с. 235].

1.3. Класифікація інтерактивних технологій навчання

Дослідники висувають різні класифікації інтерактивних технологій навчання. Відмінність класифікацій полягає у різних поглядах щодо структурування технології за такими ознаками як функції, мета, методи, компоненти, особливості та форми організації навчальної діяльності. Розглянемо класифікації Скрипника, Мельника, Кашлева, Сердюка, Пометун та Пироженко.

Класифікація М. Скрипника складається з чотирьох груп:

- *«інформаційні, які передбачають використання способів діалогічної взаємодії учасників навчання з метою обміну матеріальними або духовними цінностями;*
- *пізнавальні, які використовуються для отримання нових знань, їх систематизації, творчого вдосконалення професійних умінь і навичок;*
- *мотиваційні, за допомогою яких кожен учасник навчального процесу визначає власну позицію у ставленні до способів діяльності групи, окремих учасників, самого себе;*
- *регулятивні, завдяки яким встановлюються та приймаються певні правила діалогічної взаємодії учасників навчання»* [цит. за 24, с.95].

Класифікація В. Мельника складається з трьох груп:

- *«превентивні інтеракції (створення груп, розподіл ролей, консультація, репетиція);*
- *імітаційні інтеракції (інсценування, психодрама, соціодрама, ділові та операційні ігри, диспут, «мозковий штурм», колективне або групове проектування, дебати, метапредметні, міжпредметні, внутрішньо предметні, тематичні обговорення тощо);*
- *неімітаційні інтеракції (проблемна лекція, семінар, практикум, круглий стіл, конференція)»* [цит. за 24, с.95].

Класифікація С. Кашлева складається з шести груп:

- методи створення сприятливої атмосфери та організації комунікації;
- методи організації обміну діяльностями;

- методи організації мислєдїяльностї;
- методи організації смислотворчостї;
- методи організації рефлексивної діяльностї;
- інтегративні методи (інтерактивні ігри) [24, с.96].

Класифікація О. Пометун і Л. Пирожєнко складається з чотирьох груп:

- *«інтерактивні технології кооперативного навчання* (робота в парах, трійках, карусель, робота в малих групах, акваріум тощо);
- *інтерактивні технології колективно-групового навчання* (мікрофон, незакінчені речєння, мозковий штурм, ажурна пилка та ін.);
- *технології ситуативного моделювання* (імітаційні ігри, рольова гра, драматизація та ін.);
- *технології опрацювання дискусійних питань* (метод ПРЕС, займи позицію, кейс-метод, дискусія тощо)» [цит. за 48, с. 234-235].

Класифікація Т. Сердюк складається з чотирьох груп:

- *«дидактична мета: інформаційні, розвиток дієво-практичної сфери, розвиток механізмів самокерування особистостї, розвиток сфери творчих якостей, розвиток ключових компетентностей;*
- *домінуючі форми організації навчально-пізнавальної діяльностї: індивідуальні, парні, групові, колективні;*
- *домінуючі методи навчання: інформаційні, проблемно-пошукові, імітаційно-ігрові, дослідницькі;*
- *домінуючі засоби навчання: гомоорієнтовані (основний партнер у взаємодії – людина або група осіб) і техноорієнтовані (переважання технічних засобів навчання)»* [цит. за 48, с. 235].

Висновки до РОЗДІЛУ I

У сучасному освітньому процесі важливе впровадження нових інноваційних технологій навчання. Разом із швидкими темпами технологічного прогресу важко зацікавити і правильно мотивувати учнів традиційними методами навчання. Диктування нової граматичної теми на пів уроку з власних конспектів ніяк не сприятиме ефективному навчанню.

А краще потрібно пояснити тему 10 хвилин і візуалізувати матеріал на інтерактивній дошці у формі схем, таблиць, зображень та прикладів із виділенням важливого різними кольорами на слайдах для кращого розуміння. А потім потренуватися виконувати завдання у парах або групах.

Матеріали заняття можна надіслати на навчальну платформу, щоб не гаяти час на написання, а просто налаштуватися на сприймання інформації та застосування щойно вивчених знань на практиці.

Люди часто вивчають іноземні мови багато років і в результаті не можуть висловити свої думки під час розмови. Це свідчить про те, що важливим елементом сучасного заняття повинне бути тренування розмови один з одним. Бесіда на різні теми має стояти у пріоритеті, тому що так ми застосовуємо свої знання мови, а саме тренуємось вживати граматичні конструкції і свій словниковий запас на практиці.

Цей процес звичайно складніше, чим написання твору або електронного листа, коли ми можемо подивитись у словник. А у цьому випадку відбувається імпровізація, але із ґрунтовними знаннями лексики за різними темами. Навчитися спілкуватися іноземною мовою – це запорука успіху. І результат того вартий, щоб сумлінно попрацювати над вдосконаленням своїх комунікативних навичок.

Найбільш вдалим методом навчання на сучасних уроках є застосування інтерактивних технологій. Інтерактивне навчання визначається як процес, у якому всі учні постійно та активно взаємодіють між собою. Це форма навчання, заснована на співробітництві та взаємному навчанні в рамках групи чи колективу. Використання інтерактивних методів навчання сприяє стимуляції

інтересу до навчального процесу, активізує розумову активність, сприяє розвитку мислення та підвищує ефективність навчання.

Сучасний урок неможливо уявити без застосування інтерактивних технологій, тому що це є ефективним способом навчання іноземних мов. Учні засвоюють новий матеріал найкраще на практиці, тобто одразу ж застосовуючи щойно вивчену тему. Таким чином, інтерактивні технології краще впливають на засвоєння знань ніж просто пасивне слухання, під час якого школярі часто відволікаються або через 15-20 хвилин не можуть більше сконцентруватися і уважно слухати вчителя.

Після заняття в учнів не повинно бути відчуття того, що вони нічого не запам'ятали і урок пройшов марно. Тому що було дуже багато нової інформації з граматичної теми та великий об'єм нової лексики, які учні не тренувалися застосовувати у вправах, читанні або в обговоренні тем. Через неправильний підхід до навчання школярів, вони не можуть сконцентрувати свою увагу у великому потоці нового навчального матеріалу.

І тоді краще вибрати, наприклад, дві теми, але добре їх опрацювати, ніж намагатися охопити безліч різних тем і в результаті тільки заплутати школярів. Слід правильно оцінити здібності і рівень знань іноземної мови учнями, а потім вже планувати відповідне навантаження, яке вони спроможні будуть виконати.

Використання інтерактивних методів навчання наближає навчальний процес до реальної професійної діяльності майбутніх спеціалістів. Вони сприяють покращенню та оптимізації навчання, допомагають розвивати вміння вирішувати проблеми, формулювати власну думку, аналізувати інформацію, обговорювати та захищати свої точки зору, а також розвивають впевненість та незалежність.

У сучасному світі креативне мислення та вміння ефективно працювати з інформацією стають дедалі важливішими навичками. Інтерактивна модель навчання сприяє розвитку цих умінь. Технології інтерактивного навчання в галузі іншомовного спілкування спрямовані на активізацію пізнавальної

активності школярів відповідно до цілей навчання та контексту комунікативних ситуацій.

РОЗДІЛ II. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ РОЗРОБКИ ТА ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ

2.1. Педагогічний аналіз та його значення у процесі навчання німецької мови

Педагогічний аналіз пов'язаний із методологією, процесом навчання та аспекті викладання, він визначає відповідні цілі та стратегії у різних навчальних ситуаціях та оцінює рівні фактичного навчання у кінці. Аналіз передбачає комплексне бачення необхідних завдань, стратегію реалізації конкретних цілей і сприяє ефективному навчанню. Завдяки педагогічному аналізу занять досягається професійне зростання вчителя.

Таким чином, педагогічний аналіз пропонує величезний потенціал для покращення процесу та методів навчання, доступності знань і отримання чудових результатів учнями. Він включає різні кроки для досягнення логічного висновку.

У процесі навчання німецької мови є важливим проведення педагогічного аналізу для встановлення рівня засвоєння нової теми та успішності учнів. Крім того, аналіз допомагає виявити, які методи навчання потрібно далі застосовувати, а від яких відмовитись. Також необхідно подумати над тим, чи було вдалим поєднання підібраних методів навчання з темою та метою проведеного заняття.

Викладачу потрібно порівняти заплановане заняття з проведеним, проаналізувати навчальні ситуації, причини недоліків у проведеному занятті, хід уроку, відповіді учнів, психологічний аспект діяльності учнів, їх активність на уроці та розвиток особистості, результати тестів або опитування, високі досягнення або помилки школярів, якість проведеного заняття та проблеми, які потрібно уникати в майбутньому.

Варто оцінити ефективність застосованих технологій, зацікавленість у них учнів. Можливо, потрібно буде провести індивідуальну бесіду з деякими учнями,

у яких часто виникають проблеми під час виконання завдань і допомогти їм подолати труднощі.

Аналіз процесу навчання та результатів учнів дає можливість вдосконалити та поліпшити навчальний процес, стимулювати активність школярів, виявити недоліки у занятті та скоригувати їх, щоб правильно організувати подальші заняття з орієнтацією на підвищення якості засвоєння нових знань. Завдяки аналізу заняття викладач може зрозуміти, чи відповідає рівень вмінь і навичок цілям, які були поставлені при плануванні уроку.

Методична і педагогічна майстерність викладача проявляється у можливості детального аналізу запланованого та проведеного заняття, аналізі мовленнєвих дій школярів, врахування їх психологічних особливостей, відповідність змісту уроку віковим інтересам школярів, уникнення небажаних результатів при організації заняття та прагнення вдосконалити навчальний процес.

2.2. Постановка цілей при розробці та застосуванні технології навчання

Важливим методом вивчення іноземних мов є спілкування, а ціллю навчання є комунікативна діяльність [1, с. 14]. Найкращим способом опанування мови це занурення у мовне середовище, що і є діалогом не тільки між вчителем та учнями мовою, яка вивчається на уроці, а і між учасниками навчального процесу.

Мета навчання іноземних мов полягає в тому, щоб учні оволоділи ними як засобом комунікації, сприяючи при цьому їхньому вихованню, особистісному розвитку та формуванню комунікативної компетентності. Ці цілі визначаються освітніми стандартами та навчальними програмами, які вказують на очікувані результати успіхів учнів у освоєнні іноземної мови в період навчання. «В сучасній методиці навчання іноземних мов висувуються чотири цілі: практична, виховна, освітня і розвиваюча» [29, с. 40].

Мета інтерактивного навчання полягає в тому, щоб педагог створював умови, в яких учень самостійно освоює, набуває та активно будує знання та

компетенції у різних сферах життя, що є головною відмінністю мети традиційного методу навчання від цілей застосування інтерактивних технологій на заняттях [39, с. 8].

Перед застосуванням або розробкою технологій навчання важливо визначитися з цілями, тому що вони слугують орієнтиром на запланований результат навчальної діяльності і допомагають у плануванні послідовних дій.

Учні можуть успішно досягати поставлених цілей в основному завдяки гнучкості особистості, можливості адаптуватися, проявляти саморегуляцію як реакцію на зміни різних умов, а також за рахунок самостійності та автономії у плануванні власних дій [51, с. 129].

Інтерактивне навчання являє собою структуровану взаємодію між викладачем та учнями, мета якого полягає у досягненні певних освітніх цілей. Це особливий підхід до організації навчального процесу, спрямований на створення комфортного навчального середовища, де кожен учень відчуває свою успішність та інтелектуальні можливості.

Застосування інтерактивних методів навчання, таких як рольові ігри, тренінги, імітації, дебати, мозкові штурми та мультимедійні засоби забезпечує ефективну освітню взаємодію.

Особлива увага приділяється ситуативному навчанню, створенню умов, які дозволяють учням відчути себе успішними у навчальній діяльності та збагатитися у мотиваційному, інтелектуальному та емоційному плані.

Одним із ключових аспектів інтерактивного навчання є необхідність мати ясну стратегію або покроковий план для виконання усного завдання. Оскільки впровадження різних форм і типів інтерактивних методів передбачає послідовність фізичних та розумових дій, ці дії мають бути ретельно обрані та організовані у певній послідовності. Чітко певна стратегія виконання завдання сприяє ефективному досягненню мети [33, с. 301].

Визначення цілей при застосуванні та розробці технологій навчання має бути чіткою, спрямованою на досягнення гарних результатів учнями, враховувати можливості та потреби учнів і сучасні інновації та тенденції в освіті.

2.3. Мотивація навчальної діяльності старшокласників у процесі навчання німецької мови

«**Мотивація** – система усіх видів спонукань особистості (потреби, мотиви, інтереси, цілі установки, ідеали), які регулюють поведінку і діяльність людини» [55, с. 8]. Мотивація тісно пов'язана з емоціями та пізнанням учнів і відіграє важливу роль в автономному та самостійному навчанні, яке є однією з найважливіших довгострокових освітніх цілей [60, с. 58-59].

Для успішного вивчення німецької мови є важливим внутрішнє бажання опанування мови та інтерес. Тому вчителю варто зацікавити учнів, ознайомивши їх з традиціями, культурою, літературою, музикою, фільмами, винаходами вчених, історією та цікавими фактами про німецькомовні країни.

Існують випадки, коли учень не пов'язує своє подальше життя з німецькою мовою ні у професійній діяльності, ні у подорожах. Через це він демотивований і не має бажання брати активну участь у процесі навчання. Тоді спираючись на зацікавленість учня, наприклад, у читанні української та зарубіжної літератури, можна використовувати це як ключ до розв'язання проблеми.

Викладачу слід вибрати правильний метод навчання, наприклад, у формі гри або дати такому учню проявити себе у рольовій грі, вікторині або проєкті на вибрану учнем цікаву тему німецькою мовою, пов'язаною з літературою і дати можливість відчувати себе успішним у цих видах діяльності.

Слід додати, що учні відчують сильну зацікавленість викладача у власному предметі і це відчуття може передатися учням і також надихнути їх. Таким чином, вони сприйматимуть вивчення німецької мови як важливе та необхідне для життя.

Викладач має розповісти учням, що німецька мова, як і англійська мова також належить до індоєвропейської мовної сім'ї і цією мовою також розмовляють у різних країнах Європи, таких як Німеччина, Австрія, Швейцарія, Бельгія, Ліхтенштейн та Люксембург. Тобто ця мова є популярною і важливою для вивчення. При влаштуванні на роботу перевагу нададуть кандидату, який знає не тільки англійську, а ще і німецьку мову. Знання декількох мов завжди стане у нагоді у професійній діяльності.

Найбільш вмотивовані на навчання будуть ті, хто пов'язує своє майбутнє життя з використанням німецької мови у професії. Тому потрібно ознайомити старшокласників із переліком професій, у яких потрібне знання німецької мови. Наприклад, у таких професіях, як перекладач, редактор, викладач, екскурсовод, бортпровідник, репетитор, менеджер проєктів, дипломат, у сфері туризму, у міжнародному бізнесі, у журналістиці, у науковій діяльності тощо.

Розрізняють інструментальний та інтегративний типи мотивації. При інструментальній мотивації людина очікує, що іноземна мова буде корисна у подальшому житті (наприклад, у професійній кар'єрі), тоді як за інтегративної мотивації бажання вчитися виникає із зацікавленості до культури іноземної мови. Хоча раніше перевага надавалася інтегративному типу мотивації, але в сучасних умовах глобалізації інструментальна мотивація відіграє важливу роль у вивченні іноземної мови [61, с. 302].

Якщо вибраний зміст заняття не належить до інтересів учнів або вважається нерелевантним, це може швидко призвести до демотивації. Цікаві та різноманітні навчальні заходи, ігри для вивчення мови та пісні допомагають підтримувати мотивацію під час уроку. Культурний контент про Німеччину мотивує школярів дізнатися більше про німецьке суспільство та культуру [63, с. 27].

Для стимулювання інтересу до навчальної діяльності важливо застосовувати завдання, які активізують розумові процеси, забезпечувати кожному учневі ситуації успіху, надавати конструктивну підтримку у разі

труднощів, заохочувати допитливість та розвивати сильні сторони особистості кожного учня.

У старшокласників мотивація до вчення стає сильнішою, оскільки у них посилюється абстрактне мислення в порівнянні з конкретно-образним. Вони також розвивають спроможність до розумових експериментів [13, с. 2].

У старшокласників спостерігається поглиблення системності мислення, у якому їх знання перетворюються на когнітивну картину світу, що є основою формування світогляду [13, с. 2-3]. Їхня мотивація до вчення поступово стає заснованою на потребі у знаннях та виборі предметів, починаючи з профільних предметів і закінчуючи професійним самовизначенням. У цьому постановка реалістичних цілей та його досягнення сприяє мотиваційному благополуччю особистості.

Мотиваційні переваги учня виражаються у виборі змісту навчальних предметів та у більш уважному сприйнятті певної навчальної інформації, яка є цікавою та значущою для нього. Розвиток учня, набуття нових знань і вмотивованість на навчання є важливими під час навчання у школі. Це стає основним завдання освітнього процесу [13, с. 3].

Навчально-пізнавальна діяльність є процес засвоєння знань, умінь і навичок, що сприяє розвитку особистості за наявності усвідомленого та мотивованого ставлення учня до цієї діяльності. Тому шкільні психологи та вчителі відіграють важливу роль у виявленні мотивації учнів.

Організація навчальної діяльності має ґрунтуватися на розумінні цінності значимості знань для учня. Це означає, що у структурі навчальної діяльності має бути присутнім компонент ціннісно-сислового розуміння. Він включає мотивацію, позитивне ставлення до предметів, які учень любить, і потреба в їх засвоєнні.

Мотивація є ключовим показником навчальної активності. Бажання вибрати певну професію визначає мотивоване та усвідомлене ставлення до навчання. Таким чином, наявність особистого сенсу у набутті знань є однією з

умов для формування мотиваційної готовності до виконання конкретних навчальних завдань та в майбутньому у виборі професії.

Формування найвищого рівня мотивації школярів до готовності здобувати знання засноване на усвідомленні важливості навчального процесу у власному житті та на шляху самовдосконалення, професійного самовизначення та самореалізації. Крім того, важливим є отримання учнями позитивних емоцій від навчання.

Існують школярі, які природно обдаровані та є дуже вмотивованими вивчати нове, які бажають самовдосконалення і самоосвіти. Вони зазвичай демонструють постійний інтерес до навчання на всіх стадіях шкільного навчання.

Маючи високий рівень мотивації, вчитель повинен створювати умови їхнього саморозвитку, пропонувати відповідні види діяльності, необхідність побудови індивідуального шляху розвитку кожного учня. Це також включає розвиток здатності учня бачити перспективи поза поточними потребами. Здатність учня будувати свою тимчасову перспективу є ознакою мотивації, що розвивається до усвідомленого навчання і саморегуляції, що відображає прагнення до особистісного зростання.

Розвиток пізнавального інтересу може бути посилено різними факторами: соціальними мотивами (схвалення з боку оточуючих, почуття зобов'язання), мотивами досягнення успіху (прагнення до високих результатів), престижними мотивами (бажання бути першим та кращим), пізнавальними мотивами (прагнення до отримання нових знань та умінь) та мотивами задоволення від процесу пізнання [13, с. 5].

Уроки, де застосовуються різноманітні форми та методи, а також диференційований підхід, стимулюють старшокласників до активної пізнавальної позиції [5, с. 37]. Інтенсивність пізнавальної активності залежить від віку школярів. У старшокласників пізнавальні потреби стають центральними, пов'язаними з обраним профілем навчання та майбутньою професією.

Пізнавальні інтереси стають стійкими, якщо вони засновані на внутрішніх мотивах, що збігаються з цілями та змістом діяльності. «Якщо потреба у знаннях і внутрішні мотиви учнів до навчання не збігаються із зовні заданим змістом, то відбувається втрата інтересу до знань, небажання засвоювати складний зміст навчання» [13, с. 5].

Тому при виборі змісту навчання, особливо варіативного, важливо знаходити перетин інтересів учнів та потреб держави, узгоджувати поняття «хочу» та «можу» учня з державним замовленням «потрібно». Сигналом до готовності засвоювати нову інформацію є пізнавальна активність учнів, що залежить від зацікавленості і потреб школярів.

Пізнавальна активність виникає, коли є потреба у знаннях та необхідність вирішення певної проблеми. У цьому разі формується внутрішній пізнавальний мотив (потреба у конкретних знаннях), який сприяє реалізації задуму. Пізнавальний мотив зароджується як реакція на інтелектуальну скруту, що виникає у процесі діяльності, і є внутрішнім поштовхом до досягнення мети.

Внутрішньою пізнавальною мотивацією обумовлене бажання учня здобути знання, які йому необхідні у житті, наприклад, у майбутній професії. У цьому випадку педагог не має надавати підготовлені відповіді до завдань. Замість цього вчитель повинен вказати учню, у яких джерелах він може знайти необхідну інформацію [13, с. 6].

Зміст навчання та зацікавленість до навчання пов'язані між собою. Ставлення школяра до теми заняття та розуміння сенсу процесу навчання формується на зацікавленості. Розвиток талантів та логічного мислення школярів, отримання позитивних емоцій від відкриття нового допомагає на шляху до саморозвитку.

«За обсягом інформації проблемне навчання дещо поступається інформаційному, проте краще збуджує думку учнів, формує мотивацію до розмірковування. Тому завдання вчителя полягає в тому, щоб не підказувати висновки та умовиводи, а лише будити навчальну мотивацію до розв'язання поставленої проблеми» [13, с. 8].

Педагогічна майстерність дозволяє вчителю впливати на мотивацію учнів за допомогою використання різних прийомів у конкретних ситуаціях. Досвідчений педагог може адаптувати свої методи, враховуючи індивідуальні особливості та потреби кожного учня. Наприклад, використовуючи персоналізований підхід, вчитель може застосовувати заохочення та позитивне підкріплення, що стимулює бажання навчатися.

У складних ситуаціях педагог здатен створити умови, за яких учні самі зацікавляються пошуком рішень, що підвищить їх пізнавальну активність. Крім того, варіативність методів навчання, включаючи інтерактивні та творчі завдання, допомагає підтримувати інтерес до предмету, роблячи навчання більш цікавим та важливим для кожного учня. Отже, вчитель може підвищити мотивацію учнів, що сприятиме ефективнішому засвоєнню знань.

Для засвоєння нових знань є важливою активна участь школярів на уроці, тому зацікавленість у предметі та свідоме відношення до того, що потрібно робити на занятті є необхідним. Тільки за таких умов можлива самореалізація учнів у житті та їх адаптація у соціумі.

Мотиваційна структура навчальної діяльності обумовлена як віковими особливостями старшокласників (прагненням до особистісного та професійного самовизначення та самореалізації), так і їх індивідуальними особливостями (рівнем навчальних досягнень) [43, с. 168].

Отже, щоб сприяти підвищенню якості освітнього процесу, потрібно посилити інтерес учнів до занять у школі. Тому необхідно створювати такі умови, де кожен учень має можливість пережити радість успіху у навчальній діяльності, актуалізувати та реалізувати свій особистісний потенціал [26, с. 106].

2.4. Специфіка застосування інтерактивних технологій навчання німецької мови у старших класах

Особливістю навчання іноземної мови у старших класах є покращення мовного досвіду, набутого на попередніх етапах. Методи та види навчальної

діяльності повинні наближатися до реальних умов спілкування та професійних інтересів старшокласників.

Важливим є також особистісний розвиток при виконанні завдань, формування моральних поглядів, переконань та готовності до адаптації на наступному рівні освіти.

Процес засвоєння знань дозволяє застосовувати інтерактивні методи щодо нового матеріалу, повторенні і закріпленні знань, їх узагальнення і систематизації [38, с. 12].

Мультимедійні та інтерактивні навчальні матеріали можуть збагатити будь-яке заняття, якщо вони адаптовані до потреб учнів, цільової групи та відповідають їх вимогам [68, с. 9]. В ігровій формі підвищується увага, передається зміст та поглиблюється вивчене. Щоб перемогти, учні критично, абстрактно та творчо ставляться до змісту [70].

Інтерактивне навчання є формою проблемного навчання, заснованого на діалозі учасників навчального процесу, коли всі школярі приймають активну участь в обговоренні або виконанні завдань у парах або у групах. Вони обмінюються своїми знаннями, власним досвідом та ідеями і кожен учень робить індивідуальний внесок у колективну роботу [55, с. 4-5].

Для ефективного застосування інтерактивних технологій необхідне їхнє поступове впровадження у навчальний процес, особливо якщо учні не знайомі з такими методами навчання. Інтерактивна співпраця потребує певних змін у житті всього класу. Починати слід із поступового включення елементів даної моделі, використовуючи звичайні інтерактивні технології, такі як групова чи парна робота.

Застосування інтерактивних технологій на уроках іноземної мови не є самоціллю. Це допоміжний інструмент, що створює освітню атмосферу, яка дозволяє реалізувати особистісно-орієнтований підхід та стимулює учнів до

співпраці та взаємодії, прояву ініціативи, самостійності та самореалізації у процесі навчання [45, с. 338].

«Якщо застосування інтерактивної моделі у конкретному класі веде до протилежних результатів, треба переглянути стратегію і обережно підходити до її використання» [40, с. 14].

Навчання повинно надихати та викликати позитивні емоції, а не стрес, страх або демотивацію. Саме інтерактивні технології допомагають отримувати задоволення від процесу навчання, зробити заняття різноманітним та зацікавити учнів у вивченні іноземної мови. На уроці можна висловити свою думку без осудження інших, тому що кожен поважає один одного. На занятті створюється позитивна атмосфера, що сприяє кращому засвоєнню нового матеріалу.

«Доброзичливість вчителя, відсутність категоричних оцінок і критики на адресу учня сприяють прояву його активності. Крім того, на уроці повинні бути створенні умови для конструктивного спілкування учнів незалежно від рівня їх підготовленості» [41, с. 73].

Учні можуть брати участь у заняттях різними способами, а не просто піднімати руки, щоб відповісти. Сьогодні викладач може знайти онлайн-платформи, які допоможуть йому створювати інтерактивні заняття в класі, щоб заощадити багато часу та залучити до участі всіх учнів, а не тільки двох чи трьох [69].

Старшокласники прагнуть успіху, щоб утвердити себе як здібних людей, отримати освіту і зрозуміти практичну користь предмета, що вивчається, для подальшого оволодіння вміннями і навичками [52, с. 54].

У процесі навчання старшокласники мають набути навичок самостійної науково-практичної та дослідницької діяльності, розвинути інтелектуальні, творчі, моральні, фізичні та соціальні якості, прагнення до саморозвитку та самоосвіти [50, с. 291]. Процес набуття мовних навичок старшокласниками

можна планувати і регулювати через теми та завдання, які їм цікаві, тобто ті, у яких молоді люди бачать справжній сенс [67, с. 36].

Останнім часом вчителі змушені зосереджуватися на граматиці для підготовки учнів до іспитів та тестів, що обмежує можливості формування комунікативних навичок.

У світовій методичній практиці викладання іноземної мови є багато інтерактивних форм роботи, які можна успішно використовувати під час навчання граматики. Це допомагає сприймати граматичні явища як частину акту комунікації, а не як нудне маніпулювання формами [28, с. 308].

Завдання вчителя – організувати навчальний процес, сприяючий пошуково-пізнавальній діяльності учнів. Важливо використовувати дискусії у процесі вивчення іноземної мови, за умови достатнього володіння лексичним та граматичним матеріалом. Достатній лексичний запас дозволяє учням самореалізуватися та розкрити свій творчий потенціал іноземною мовою [32, с. 89].

Вчитель повинен бути прикладом і демонструвати, що даний предмет важливий та цікавий і показати, що вирішувати проблеми та компетентно діяти у цій галузі цікаво [62, с. 45].

Завданням викладача є правильне налаштування учнів на початку уроку і викликати бажання навчатися із задоволенням, а не змушувати, що викликає зворотну реакцію і при цьому виникають психологічні блоки, що стають бар'єрами на шляху вивчення іноземної мови.

Викладач, який працює зі старшокласниками, повинен володіти психолого-педагогічними знаннями та вміло їх використовувати, знати методи отримання інформації, збирати та представляти її учням, впливати на їх поведінку та стосунки [19, с. 51].

Завдання вчителя – забезпечити форму діяльності під час уроку, що сприяє пізнанню за допомогою сучасних інтерактивних технологій. Засвоєння знань стає результатом діяльності самого учня [30, с. 204].

Психологічна підтримка включає допомогу вчителя у разі виникнення проблем, надання можливості обговорити їх у групі. Зворотний зв'язок в атмосфері взаємної турботи та довіри допомагає учням контролювати та спрямовувати свою поведінку [23, с. 164].

Для вдалого застосування інтерактивних технологій потрібна завчасна підготовка. Слід поєднати тему за навчальним планом з методами навчання, запланувати хід уроку та подумати про організацію простору у класі для поділу учнів на групи. Можна роздати список слів або виразів німецькою мовою учням, які їм допоможуть при спілкуванні на задану тему з однокласниками.

У ході навчання мають сформуватися лінгвістичні, мовні, соціокультурні та загальнонавчальні компетентності. Слід використовувати сучасні технології навчання, різноманітні тексти та теми, що забезпечить отримання нової інформації у межах обраного профілю.

Рівень володіння німецькою мовою старшокласниками дозволяє їм розуміти основну інформацію з прочитаного або почутого, вони орієнтуються у буденних темах і можуть спілкуватися про своє життя, школу, сім'ю та все, що їх оточує. На цьому рівні учні можуть пояснити, запитати щось або підтримати розмову під час подорожі до Німеччини, Австрії або Швейцарії. Крім того, учні можуть висловити свою думку, використовуючи прості речення та загальноживані слова.

Необхідно впроваджувати інтенсивне навчання, відмовившись від зайвих видів діяльності. Після закінчення загальноосвітнього навчального закладу рівень володіння німецькою мовою має відповідати рівню B1 або B1+ за Загальноєвропейськими рекомендаціями щодо мовної освіти [34, с. 232-235].

Вчитель несе відповідальність за активізацію та мотивацію своїх учнів у класі. Це робиться насамперед шляхом роботи над темою, яка також цікава учням – таким чином учні можуть активувати свої попередні знання, заохочуються форми та стратегії набуття знань, розглядається орієнтація на результативність та учням пропонується спробувати знайти рішення за певний проміжок часу у різних поєднаннях (самостійно, в парі чи групі) [65, с. 60].

Оптимальною передумовою вивчення іноземних мов є особиста мотивація. Чим більше учні мотивовані, тим активніше та уважніше вони будуть, більше прийматимуть участь на заняттях і тим більше користі вони отримають від процесу навчання. Крім того, на вивчення мови впливає віковий чинник. З віком вивчення іноземних мов стає складнішим, але стратегії навчання можна контролювати свідоміше [72, с. 1]. Чим старше стає людина, тим більше вона покладається на свої вже існуючі мовні навички.

Так, наприклад, більшість дітей опановують спочатку англійську мову з першого класу як першу іноземну мову. Завдяки цьому спосіб вивчення другої іноземної мови вже знайомий учням старших класів, тому вивчення німецької мови з п'ятого класу вже буде легшим і більш свідомим. Крім того, літери алфавіту латиницею вже добре знайомі та розуміння граматичних принципів та спосіб мислення іноземною мовою вже відомий.

Для старшокласників важливими компонентами успішного вивчення німецької мови є власна внутрішня мотивація та вікова схильність добре засвоювати новий матеріал. Основним завданням на даному етапі є вдосконалення існуючих базових знань, поглиблення вивчених раніше тем, орієнтація на більш складну лексику та граматичні конструкції, набуття навичок спілкування на теми широкого спектру і можливість чітко висловити свою думку та обґрунтувати власну точку зору.

Результатом інтерактивного навчання буде можливість старшокласників застосовувати свої знання німецької мови на практиці, що сприятиме

виникненню звички використовувати іноземну мову у реальному житті, допоможе скласти іспити для вступу до університету або у спілкуванні з іноземними представниками закордоном, наприклад, у якості туриста і набуті навички можуть знадобитися також і у майбутній професійній діяльності.

Отже, специфікою застосування інтерактивних технологій навчання німецької мови у старших класах є достатній рівень знань іноземної мови, що дозволяє урізноманітнити освітній процес, експериментувати з методами навчання для набуття навичок спілкування, вміння взаємодіяти з оточуючими, створення повноцінної особистості, яка буде успішною у власній справі та корисною для суспільства. Важливим завданням освітніх закладів полягає у формуванні випускників за відповідним профілем і підготувати до успішного складання вступних іспитів до вищих навчальних закладів.

Не варто перевантажувати заняття інтерактивними завданнями, тому що учням складно постійно бути у тонусі і генерувати багато ідей. Достатньо одне або два інтерактивних види діяльності на 40-45 хвилин уроку.

Проведення інтерактивного навчання потребує завчасної підготовки викладача. Крім того, вчитель повинен пояснити правила інтерактивного навчання і його суть.

Не варто витрачати багато часу на перестановку парт і стільців для організації простору для виконання інтерактивних завдань безпосередньо на уроці, а підготувати належні умови на перерві або в іншому приміщенні чи концертному залі школи, якщо є така можливість, для розширення простору і зручності комунікації один з одним.

Потрібно завчасно узгодити із школярами ролі для імітаційних та рольових ігор, щоб вони могли трохи підготуватися та налаштуватися на вживання у певну роль.

Вчитель повинен комбінувати групи учнів із різним рівнем знань мови. Група повинна бути змішаною, тобто складатися з сильних, слабших та учнів із

середнім рівнем знань. Так вони навчаються один у одного, а краще підготовлені школярі закріплюють свої знання і попрактикуються в поясненні складних моментів іншим.

Якщо в класі є інтерактивна дошка, тоді це буде перевагою. Її бажано також залучати під час застосування інтерактивних технологій для візуалізації необхідної інформації і можливості учнів писати на дошці та презентувати результати або групові проекти.

Пріоритетним завданням сучасної української школи є підготовка випускників з високим рівнем культури та духовності, здатних самостійно знаходити нестандартні рішення завдань та творчо мислити, генерувати нові ідеї та проявляти ініціативу.

Використання новітніх навчальних технологій, форм та методів в освітньому процесі допоможе педагогові розкрити творчий та креативний потенціал кожного старшокласника, сприяючи їх реалізації у професійній та особистій сферах діяльності [36, с. 22].

У період раннього юнацького віку, коли відбувається соціалізація та становлення цілісної особистості, школа має готувати старшокласників до праці, сімейного життя, трудової діяльності та виконання цивільних обов'язків, а також заохочувати їх постійне самовдосконалення. Всі ці завдання взаємопов'язані та потребують взаємодії з іншими соціальними інститутами [44, с. 132].

2.4.1. Психологічні особливості

Риси усвідомленості, незалежності та самостійності є характерними для учнів старших класів. Вони починають активно вирішувати складні життєві завдання. Рефлексія власного життєвого шляху та прагнення самореалізації призводять до появи нових соціальних потреб, таких як пошук свого місця у суспільстві, можливість проявити себе, бути особливим і важливим. Виникає відповідальність не лише за себе, а й за спільні справи та інших людей.

Таким чином, новоутворення цього віку полягає у самовизначенні себе в суспільстві, усвідомленні своїх можливостей та прагнень, свого призначення у житті [21, с. 64].

Особистісне самовизначення здійснюється через сенсоутворення, що включає створення в учнів старших класів загальних поглядів на сенс життя та розуміння значення свого існування. Мотивація спонукає їх до цілеспрямованої діяльності, а самореалізація та самовираження сприяють свідомому утвердженню своєї позиції у різних проблемних ситуаціях. «Центральним моментом в особистісному самовизначенні юнаків і дівчат є усвідомлення себе суб'єктом самопізнання, самозміни, самовдосконалення» [44, с. 133].

Ставлення старшокласників до навчальних предметів стає мотивованим. Оскільки в учнів посилюється прагнення до самоствердження, самовираження та можливості відстоювати свої погляди та переконання, комунікативна спрямованість навчання іноземної мови та створення сприятливого психологічного клімату для спілкування набувають особливої значущості. Тому для уроків важливо підбирати матеріали з проблемною спрямованістю, які стимулюють обмін думками та спонукають до роздумів [42, с. 54].

Старшокласники характеризуються емоційною зрілістю, здатністю планувати свою життєдіяльність, ставити цілі, самостверджуватись і проявляти активність [53, с. 134].

Процес позитивного самоствердження старшокласника у навчально-виховному процесі може успішно розвиватися через досягнення стабільного статусу та суспільного визнання серед однолітків, високу оцінку вчителем його навчальних успіхів, усвідомлення правильності своїх соціально значущих переконань, поглядів та думок, що сприяє формуванню власної самооцінки [47, с. 70].

Творчо обдаровані старшокласники відрізняються оригінальністю, усвідомленістю, незалежністю, здатністю ризикувати, схильністю до нового та

незвичайного, допитливістю, енергійністю та самодостатністю [11, с. 129]. Тому викладач повинен застосовувати такі технології навчання, які будуть розвивати творче та креативне мислення учнів, давати їм можливість проявити себе у нових видах діяльності та розкривати свої таланти.

Психологічною основою розвитку старшокласників є визначення майбутньої професії для вибору напрямку навчання в університеті, що передбачає створення внутрішньої позиції, яка зумовлена орієнтацією на майбутнє та сприйняття сьогодення через призму цієї основної спрямованості особистості [44, с. 132].

Висновки до РОЗДІЛУ II

Для розробки та застосування інтерактивних технологій навчання німецькій мові важливо визначити цілі заняття з орієнтацією на результат, враховувати мотивацію старшокласників та їх інтерес до певних видів навчальної діяльності, а також враховувати їх вікові та психологічні особливості.

Це дозволить знайти правильний підхід до учнів та визначити специфіку застосування технологій у старших класах, зробивши уроки продуктивними та задовольняючи старшокласників власними результатами. Такий підхід дасть змогу проаналізувати та зробити висновки з проведеного заняття, вибрати відповідні методи навчання та залучити всіх учнів до активної діяльності на уроці.

Таким чином, успішне навчання потребує системного підходу, що включає кілька важливих компонентів. Педагогічний аналіз заняття є основою для організації навчального процесу, оскільки дозволяє підібрати прийоми навчання до особистих потреб та здібностей кожного учня. Правильне визначення навчальних цілей допомагає чітко виявити бажані результати навчання та розробити стратегію для їх досягнення.

Складність навчання полягає у тому, що всі учні різні, рівень підготовки може відрізнятись, у кожного свої вподобання, різна мотивація і завданням викладача є необхідність об'єднання всіх учнів у спільний процес навчання, створення сприятливих умов, знайти до кожного підхід, допомогти покращити знання тим, хто відстає від навчального плану і сприяти тому, щоб всі учні класу були активними і задіяними у процес вивчення іноземної мови.

Викладачу необхідно сприяти позитивному ставленню учнів до навчання, щоб школярі прагнули іти до школи і мали бажання проявити себе, свій проєкт або презентацію, реалізувати себе, підвищити рівень самооцінки за рахунок високих досягнень у навчанні. Крім того, важливо, щоб учень мав відчуття того, що його уважно слухають на занятті і іншим не байдуже на його думку та позицію стосовно будь-якого питання або теми і у класі повинна бути атмосфера поваги один до одного.

Мотивація учнів є ключовим фактором успішного навчання, оскільки вона стимулює їхню активну участь і прагнення до досягнення поставлених цілей. Застосування сучасних технологій навчання вимагає від викладача високого ступеня гнучкості та творчого підходу для ефективної інтеграції їх у навчальний процес. При цьому необхідно враховувати індивідуальні особливості та потреби кожного учня.

Психологічні показники учнів дуже впливають на їх здатність до навчання, на рівень мотивації і специфіку сприйняття інформації. Педагогам слід враховувати ці фактори при розробці та реалізації навчальних програм, щоб забезпечити максимальну ефективність освітнього процесу.

Актуальність персоналізованого підходу в освіті обумовлена необхідністю адаптації методів та технологій навчання до унікальних потреб кожного учня. Це вимагає глибокого розуміння психолого-педагогічних аспектів, що дозволяє педагогу не тільки передавати знання, а й формувати в учнів навички самостійного мислення, критичного аналізу та творчого підходу до вирішення проблем.

Сучасна освіта перебуває у постійному розвитку, і викладачі мають бути готовими до безперервного вдосконалення своїх методик. Впровадження інноваційних технологій та підходів вимагає від педагога не лише професійної компетентності, а й уміння оперативно реагувати на зміни, інтегруючи нові знання та методи у свою практику.

Таким чином, успішне навчання потребує комплексного підходу, де мотивація учнів, врахування їх психологічних особливостей та застосування сучасних технологій відіграють центральну роль.

РОЗДІЛ III. РОЗРОБКА ТА ПРАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ У СТАРШИХ КЛАСАХ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У нашому дослідженні спираємось на класифікацію О. Пометун і Л. Пироженко, тому що вважаємо її більш вдалою. На нашу думку, ця класифікація найкраще відображає поділ інтерактивних технологій на види, зважаючи на їх компоненти, форми та методи.

3.1. Розробка нових інтерактивних технологій

Коло довіри (Vertrauensrunde)

Мета: формування комунікативних навичок.

Кількість учнів: 15-20 учнів.

Класифікація: інтерактивні технології колективно-групового навчання.

Час: 20-25 хвилин.

Обладнання: ручка, аркуш паперу, список допоміжних виразів.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: учні пишуть на папірці про те, що їх турбує.

Крок 2: після цього всі розміщуються по колу і сідають на стільці.

Крок 3: потім учні починають розповідати німецькою мовою про те, що їх тривожить. Після кожної розповіді учні пропонують однокласникам варіанти, як справитись з проблемами або переживаннями.

Крок 4: в кінці учні рвуть листочки і викидають їх, при цьому кажуть, яких переживань або негативних емоцій вони позбавились під час уроку.

Поради: роздайте учням перед заняттям допоміжні вирази, які допоможуть їм висловитись на уроці.

Додаткові міркування: цей метод допоможе вдосконалити навички говоріння німецькою мовою.

Психологічні особливості: учні довіряють один одному і розповідають про свої проблеми. Розказавши про те, що хвилює та отримавши пораду, учні звільняються від негативу.

Перевірка результатів: усна відповідь, коментар або порада.

А ти знав? (Wusstest du schon, dass ...?)

Мета: розвинути навички говоріння та слухання.

Кількість учнів: 20-30 учнів.

Класифікація: інтерактивні технології кооперативного навчання.

Час: 15-20 хвилин.

Обладнання: ручка, аркуш паперу, зошит для нотаток.

Вид роботи: робота у парах.

Порядок проведення:

Крок 1: вчитель ділить учнів на пари.

Крок 2: кожен розповідає один одному цікаві факти про Німеччину, Австрію або Швейцарію.

Крок 3: після обговорення кожен записує на аркуші паперу те, що розповів йому однокласник.

Крок 4: далі листочки збирає вчитель, а потім перевіряє що саме зрозумів учень з розмови і виправляє лексичні та граматичні помилки.

Поради: підходьте по-черзі до учнів і допомагайте їм правильно сформулювати думку, якщо виникають проблеми.

Додаткові міркування: задайте учням завдання додому завчасно знайти цікаві факти для заняття.

Мотивація: зацікавленість у новій та цікавій інформації, яку розповідає співрозмовник.

Перевірка результатів: прослуховування спілкування різних пар, перевірка письмового викладу отриманої інформації.

Зацікав мене (Wecke mein Interesse!)

Мета: формування комунікативної компетентності та уявлень про різні хобі.

Кількість учнів: 20-24.

Класифікація: інтерактивні технології кооперативного навчання.

Час: 15-20 хвилин.

Обладнання: зошит для нотаток.

Вид роботи: робота у парах.

Порядок проведення:

Крок 1: вчитель ділить учнів на пари.

Крок 2: учні розповідають один одному, наприклад, про своє цікаве хобі.

Крок 3: після закінчення обговорення, кожен учень розповідає класу про цікаве хобі свого однокласника.

Крок 4: якщо інші мають питання щодо цього хобі, вони можуть поставити питання учню.

Додаткові міркування: якщо учень не знає про що розповісти, можна запропонувати йому вигадати якесь хобі та розповісти про нього.

Мотивація: учні із задоволенням розповідають про свою улюблену справу.

Перевірка результатів: усна розповідь про хобі свого однокласника.

Відкрий для себе нову професію (Entdecke einen neuen Beruf!)

Мета: взаємодія, залучення учнів до діяльності, формування мовленнєвих навичок.

Кількість учнів: 20 учнів.

Класифікація: технології ситуативного моделювання.

Час: 25 хвилин.

Обладнання: смартфон з доступом до інтернету, зошит, ручка.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: за допомогою інтернету учні шукають нові та цікаві професії.

Крок 2: працюючи в групі обговорюють та записують у зошит основні ознаки та переваги вибраної професії.

Крок 3: потім учасники групи тренуються у рольовій грі відобразити представника цієї професії та що він може говорити під час своєї професійної діяльності.

Крок 4: потім кожна група представляє невелику сценку.

Крок 5: інші учасники груп намагаються відгадати, що або кого хочуть показати однокласники і можуть ставити питання для прояснення ситуації.

Поради: якщо учні не знають деяких слів, підкажіть їм або надайте можливість користуватись словником при підготовці завдання.

Психологічні особливості: можливість проявити себе у різних ролях.

Мотивація: інтерес до нових професій, які учень може вибрати і для своєї подальшої професійної діяльності.

Перевірка результатів: сценка розіграна різними групами перед класом.

Зірковий час (Begegnungen mit Prominenten)

Мета: розвиток навичок спілкування в групі та імпровізації.

Кількість учнів: 20 учнів.

Класифікація: технології ситуативного моделювання.

Час: 20-25 хвилин.

Обладнання: зошит, ручка.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: вчитель розподіляє учнів на групи.

Крок 2: кожна група створює образ відомої людини, вигадують хто це буде, яку поведінку буде мати, чим ця людина займається, чому стала відомою.

Крок 3: потім кожна група представляє свою зірку.

Крок 4: після цього відбувається інтерв'ю. Кожен учасник з різних груп має можливість поставити зірці питання. А відома людина буде імпровізувати, при відповіді спираючись на свій образ, характер та професію.

Перевірка результатів: представлення результатів перед класом та спонтанні відповіді на питання.

Літературний клуб (Leseklub)

Мета: розвиток умінь презентувати інформацію та можливість ґрунтовніше працювати над формою висловлення.

Кількість учнів: 15-20 учнів.

Класифікація: інтерактивні технології кооперативного навчання.

Час: 30 хвилин.

Обладнання: інтерактивна дошка, презентація.

Вид роботи: робота у парах.

Порядок проведення:

Крок 1: всі учні сидять на своїх місцях і готуються занотувувати почуту інформацію.

Крок 2: кожен бажаючий по черзі у парах розповідає про свої враження від нещодавно прочитаної книги і демонструє презентацію на інтерактивній дошці.

Крок 3: інші уважно слухають і ставлять до доповідачів питання.

Крок 4: в кінці учні кажуть що їм найбільше сподобалося у презентаціях і які книги, з представлених на занятті, вони теж хотіли би прочитати.

Поради: попередьте про цей вид діяльності учнів завчасно, щоб в них було достатньо часу підготувати гарну презентацію.

Додаткові міркування: нагадайте учням коротко розповісти також і про автора книги.

Мотивація: можливість представити іншим свої літературні вподобання і проявити себе, креативно оформивши інформацію у презентації.

Перевірка результатів: презентація.

Гумористичне шоу (Humorvolle Show)

Мета: мотивація навчальної діяльності, привнесення новизни та різноманіття у заняття та вивчення нової лексики.

Кількість учнів: 20 учнів.

Класифікація: технології ситуативного моделювання.

Час: 30 хвилин.

Обладнання: зошит з нотатками, можливість використання інтерактивної дошки для візуалізації якогось матеріалу.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: спочатку перша група коротко представляє свою команду.

Крок 2: потім група показує веселі мініатюри.

Крок 3: далі інші групи роблять теж саме.

Крок 4: в кінці учні розповідають, що їх найбільше розвеселило.

Поради: підкажіть учням, де можна знайти в інтернеті веселі історії німецькою мовою.

Додаткові міркування: до цього завдання варто підготуватися завчасно, як до домашнього завдання.

Психологічні особливості: покращення настрою усього класу.

Мотивація: розкрити свої таланти і обмінятися позитивними емоціями з однокласниками.

Перевірка результатів: представлення сценок з веселими історіями.

Хто більше? (Wer kann mehr?)

Мета: вивчення нової лексики.

Кількість учнів: 20-30 учнів.

Класифікація: інтерактивні технології кооперативного навчання.

Час: 20 хвилин.

Обладнання: список нових слів.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: спочатку вчитель роздає учням списки з новими словами.

Крок 2: через 8 хвилин учні повинні покласти аркуші паперу зворотною стороною до верху.

Крок 3: тепер кожен намагається згадати якомога більше слів.

Крок 4: переможець отримує можливість, наприклад, не робити частину домашнього завдання на завтра.

Поради: зазначте у списках нових слів також і переклад, щоб учні краще запам'ятали слова, а не додумували неправильне значення слів.

Психологічні особливості: піднесений настрій, конкуренція.

Мотивація: запам'ятати якомога більше слів.

Перевірка результатів: назвати слова, вивчені за короткий час.

Рецепт тижня (Rezept der Woche)

Мета: розширення словникового запасу до теми «Харчування».

Кількість учнів: 20 учнів.

Класифікація: інтерактивні технології кооперативного навчання.

Час: 30 хвилин.

Обладнання: інтерактивна дошка, зошит, ручка.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: кожна група по-черзі презентує свій найкращий рецепт на цьому тижні німецькою мовою.

Крок 2: під час презентацій інші учасники записували нові для себе слова.

Крок 3: після всіх презентацій кожна група називає іншим свій список нових слів. Якщо ніхто не знає перекладу, тоді вчитель допомагає з цим.

Крок 4: в кінці учасники обмінюються думками, який рецепт їм найбільше сподобався на цьому тижні.

Перевірка результатів: презентація.

Детективне агенство (Detektivbüro)

Мета: розвиток мислення, пошуку відгадки, активна взаємодія.

Кількість учнів: 20 учнів.

Класифікація: технології ситуативного моделювання.

Час: 30 хвилин.

Обладнання: зошит, ручка.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: частина груп буде представляти детективні агенства, а інші групи клієнтів. Іде розподіл груп.

Крок 2: вчитель визначає ситуації.

Крок 3: після цього клієнти спілкуються з детективами, а детективи у свою чергу намагаються допомогти у розслідуванні.

Крок 4: в класі заховані підказки, зміст яких учні намагаються розгадати.

Крок 5: в кінці підводяться підсумки розслідування.

Перевірка результатів: спілкування учнів один з одним.

Відгадай персонажа літературного твору (Errate literarische Figur!)

Мета: актуалізація знань, вміння висловлюватись.

Кількість учнів: 20-25 учнів.

Класифікація: інтерактивні технології кооперативного навчання.

Час: 30 хвилин.

Обладнання: інтерактивна дошка, презентація.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: учні в групах презентують опис та характерні ознаки персонажів літературних творів, які вони проходили нещодавно з української або зарубіжної літератури.

Крок 2: інші учасники намагаються відгадати персонажів.

Крок 3: якщо не виходить відгадати викладач називає підказки.

Крок 4: потім групи міняються і тепер інші учні відгадують персонажів літературних творів.

Перевірка результатів: презентація.

Я письменник (Spiele Rolle eines Schriftstellers!)

Мета: формування навичок писемного мовлення, розвиток комунікативних навичок.

Кількість учнів: 20-35 учнів.

Класифікація: інтерактивні технології кооперативного навчання.

Час: 30 хвилин.

Обладнання: зошит, ручка.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: вчитель ділить учнів на групи.

Крок 2: кожна група отримує свою тему.

Крок 3: учні вигадують сюжет до заданої теми та пишуть разом невеликий твір.

Крок 4: вчитель підходить по черзі до кожної групи і перевіряє правильність написання тексту.

Крок 5: в кінці кожна група зачитує свій твір для усього класу.

Мотивація: можливість проявити свою фантазію, відчувати себе у ролі письменника.

Перевірка результатів: читання вголос написаного короткого твору.

Корисні поради (Nützliche Ratschläge)

Мета: формування мовленнєвих навичок.

Кількість учнів: 20 учнів.

Класифікація: інтерактивні технології колективно-групового навчання.

Час: 30 хвилин.

Обладнання: немає.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: всі учні сідають по колу.

Крок 2: кожен учасник по черзі розповідає про одну корисну пораду у будь-якій галузі.

Крок 3: однокласники мають можливість ставити питання доповідачу.

Крок 4: після того, як всі поділилися своїми порадами, учні розповідають що для них було найбільш корисним.

Мотивація: зацікавленість у новій корисній інформації.

Перевірка результатів: усна доповідь.

Здоровий спосіб життя (Gesunde Lebensweise)

Мета: формування навичок ведення дискусії, вміння відстоювати свою точку зору.

Кількість учнів: 20-25 учнів.

Класифікація: технології опрацювання дискусійних питань.

Час: 25-30 хвилин.

Обладнання: список слів і фраз, блокнот для нотаток, ручка.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: викладач оголошує тему обговорення.

Крок 2: учні розділяються на три групи, наприклад, «за паління», «проти паління» і «нейтральна позиція».

Крок 3: кожній групі надається можливість 8 хвилин обговорити свої аргументи і занотувати їх собі у блокнот.

Крок 4: після цього починається дискусія, кожен учень намагається переконати у своїй позиції.

Крок 5: в кінці кожен каже, чи змінилася його думка стосовно даної теми після дискусії. Якщо так, тоді які аргументи однокласників переконали змінити свою думку.

Поради: слід завчасно визначитися з темою дискусії і надати учням список слів на задану тему та список виразів для правильної аргументації своєї позиції німецькою мовою.

Мотивація: можливість висловитись, бажання приймати участь в дискусії стосовно цікавих тем, які стосуються власного здоров'я.

Перевірка результатів: активне обговорення.

Що корисного я зробив? (Was habe ich Nützliches getan?)

Мета: формування комунікативної компетентності.

Кількість учнів: 20 учнів.

Класифікація: інтерактивні технології кооперативного навчання.

Час: 25 хвилин.

Обладнання: зошит, ручка.

Вид роботи: робота у парах.

Порядок проведення:

Крок 1: вчитель розподіляє учнів на пари.

Крок 2: кожен учень розповідає своєму однокласнику, що корисного він зробив?

Крок 3: потім учні разом думають про те, що можна зробити корисного, наприклад, для своєї країни, сім'ї або природи.

Крок 4: спільні ідеї один учасник із пари оголошує всьому класу.

Мотивація: прагнення бути корисним для суспільства.

Психологічні особливості: прояв своїх позитивних якостей, відчуття важливості у цьому світі конкретної особистості.

Перевірка результатів: взаємоконтроль і контроль з боку викладача.

Створи афірмацію (Erschaffe Affirmationen!)

Мета: формування позитивного мислення, тренування нової лексики.

Кількість учнів: 20-25 учнів.

Класифікація: інтерактивні технології кооперативного навчання.

Час: 25 хвилин.

Обладнання: зошит, ручка, список слів і виразів, словник.

Вид роботи: робота у парах.

Порядок проведення:

Крок 1: вчитель ділить учнів на групи.

Крок 2: учні обмінюються ідеями.

Крок 3: відбувається процес створення афірмацій.

Крок 4: в кінці афірмації оголошуються перед всім класом.

Мотивація: бажання створювати позитивні твердження, які надихають на щасливе життя.

Психологічні особливості: покращення емоційного стану.

Перевірка результатів: усне представлення результатів.

Ситуативна проникливість (Situationsspiel)

Мета: залучення учнів до діяльності, формування комунікативної компетентності.

Кількість учнів: 20 учнів.

Класифікація: технології ситуативного моделювання.

Час: 30 хвилин.

Обладнання: зошит, ручка, список слів та виразів.

Вид роботи: групова робота.

Порядок проведення:

Крок 1: вчитель ділить учнів на групи.

Крок 2: кожна група отримує своє завдання – розіграти певну ситуацію по ролях.

Крок 3: учні розподіляють ролі у своїй групі та планують процес відтворення конкретної ситуації.

Крок 4: учні узгоджують свої репліки один з одним.

Крок 5: потім учні тренують послідовність реплік та виконання дій.

Крок 6: в кінці учні відтворюють певну ситуацію перед всім класом.

Мотивація: бути активним, проявляти свої акторські здібності.

Психологічні особливості: вміння проявляти різні емоції.

Перевірка результатів: розігрування сценки до конкретної ситуації перед всім класом.

Нові інтерактивні технології об'єднані тим, що всі учасники навчального процесу задіяні на уроці і вмотивовані до вивчення іноземної мови. Заняття проводиться в усній формі (бесіда, діалог, дискусія), учні працюють в парах або групах і вирішують проблемні питання.

В результаті здійснюється процес вивчення іноземної мови із задоволенням, тому що учні активні на уроці, мають можливість проявити себе творчо, розвивається їх мислення та фантазія, покращується рівень засвоєних знань, що створює відчуття успішної людини.

Школярі навчаються толерантному спілкуванню, висловленні власних думок, аргументації своєї точки зору, знаходженню контраргументів, вони вчаться проявляти ініціативу, приймати самостійно рішення, взаємодіяти з іншими та знаходити компроміс при спірних питаннях під час обговорення. У процесі інтерактивного навчання учні здобувають навички роботи в колективі та уникнення конфліктів.

Заняття із застосуванням інтерактивних технологій орієнтовані на отримання кращого результату, активній взаємодії всіх учнів у класі і розвитку їх мовленнєвих навичок. Школярі вчаться один у одного та обмінюються власним досвідом. У процесі навчання вони долають страх і мовний бар'єр, вчаться вільно розмовляти на різні теми та висловлювати свою думку стосовно обговорюваного проблемного питання.

3.2. Опитування старшокласників щодо зацікавленості у нових інтерактивних технологіях

Опитування старшокласників проводилось анонімно у двох київських гімназіях та одному ліцеї в 10 та 11 класах. В одній гімназії у 10 класі – 20 учнів, а у 11 класі – 23 учня. В іншій гімназії у 10 класі – 22 учня, а у 11 класі – 21 учень. І в ліцеї у 11 класі – 21 учень. Загальна кількість старшокласників, які приймали участь в опитуванні становить 107 учнів.

Учні 10 та 11 класів зазначали відповіді письмово. Окремо до анкети старшокласники отримали короткий опис 17 нових інтерактивних технологій, з якими вони могли ознайомитися і визначитися зі своєю зацікавленістю.

Результати опитування п'яти класів ми розмістили у двох таблицях для зручності обчислення та аналізу результатів.

Перша частина опитування стосується збору даних про загальний стан використання інтерактивних технологій навчання у загальноосвітніх навчальних закладах на даний момент. У першій частині учні визначали одну відповідь з декількох варіантів на 8 питань. І ми вираховували відсоткове значення результатів анкетування. Ці результати ми зазначили у першій таблиці.

Друга частина опитування стосується визначення зацікавленості старшокласників щодо нових інтерактивних технологій навчання. У другій частині учні зазначали оцінку технологій з 1 до 12, де 1 – це найнижча оцінка, а 12 – це найвища оцінка. Результати анкетування подано у другій таблиці, де ми зазначили сумарну кількість оцінок щодо рівня зацікавленості старшокласників у нових інтерактивних технологіях і підраховували відсоткове співвідношення результатів.

Результати опитування учнів 10 і 11 класів щодо застосування інтерактивних технологій на уроках

Таблиця 1

Номер	Запитання	Кількість відповідей	Кількість у процентах
1.	Які завдання Вам більше подобаються традиційні чи інтерактивні? • традиційні • інтерактивні	39	36,45%
		68	63,55%
2.	Який вид роботи Вам найбільше подобається? • індивідуальна робота • робота в парах • робота в групах	16	14,95%
		50	46,73%
		41	38,32%
3.	Вам подобається, коли вчитель застосовує інтерактивні технології? • так • напевно • ні	59	55,14%
		38	35,51%
		10	9,35%
4.	Чи часто викладач використовує інтерактивні технології на заняттях? • постійно • іноді • рідко	-	0%
		71	66,36%
		36	33,64%
5.	Завдяки інтерактивним технологіям Ви краще запам'ятовуєте новий матеріал? • так • не дуже • ні	67	62,62%
		28	26,17%
		12	11,21%
6.	Скільки інтерактивних видів діяльності повинно бути на занятті?		

	<ul style="list-style-type: none"> • один • два • три 	47 58 2	43,93% 54,21% 1,87%
7.	Як часто Ви користуєтесь інтерактивною дошкою на заняттях? <ul style="list-style-type: none"> • постійно • іноді • рідко 	- 55 52	0% 51,4% 48,6%
8.	Ви знайомі з правилами інтерактивного навчання? <ul style="list-style-type: none"> • так, звичайно • частково • ні, не дуже 	- 63 44	0% 58,88% 41,12%

Опитування старшокласників щодо зацікавленості у нових інтерактивних технологіях

Таблиця 2

Номер	Інтерактивні технології	Рівень зацікавленості (макс. 1284)	Кількість відповідей	Рівень зацікавленості у процентах
1.	Коло довіри	963	107	75%
2.	А ти знав?	899	107	70,02%
3.	Зацікав мене	835	107	65,03%
4.	Відкрий для себе нову професію	1221	107	95,09%
5.	Зірковий час	1131	107	88,08%
6.	Літературний клуб	1182	107	92,06%
7.	Гумористичне шоу	1053	107	82,01%

8.	Хто більше?	<i>1015</i>	<i>107</i>	<i>79,05%</i>
9.	Рецепт тижня	<i>1068</i>	<i>107</i>	<i>83,18%</i>
10.	Детективне агенство	<i>989</i>	<i>107</i>	<i>77,02%</i>
11.	Відгадай персонажа літературного твору	<i>1080</i>	<i>107</i>	<i>84,11%</i>
12.	Я письменник	<i>1157</i>	<i>107</i>	<i>90,11%</i>
13.	Корисні поради	<i>1029</i>	<i>107</i>	<i>80,14%</i>
14.	Здоровий спосіб життя	<i>1145</i>	<i>107</i>	<i>89,17%</i>
15.	Що корисного я зробив?	<i>979</i>	<i>107</i>	<i>76,25%</i>
16.	Створи афірмацію	<i>1110</i>	<i>107</i>	<i>86,45%</i>
17.	Ситуативна проникливість	<i>1003</i>	<i>107</i>	<i>78,12%</i>

3.3. Аналіз результатів опитування старшокласників

Згідно результатів опитування старшокласників зазначимо, що найбільше учнів зацікавили такі нові інтерактивні технології, як «Відкрий для себе нову професію» (95,09%), «Літературний клуб» (92,06%) і «Я письменник» (90,11%).

Трохи менший результат показали такі інтерактивні технології, як «Здоровий спосіб життя» (89,17%), «Зірковий час» (88,08%), «Створи афірмацію» (86,45%), «Відгадай персонажа літературного твору» (84,11%) і «Рецепт тижня» (83,18%).

У ході проведеного дослідження було встановлено, що інтерактивні технології (63,55%) подобаються старшокласникам більше ніж традиційні (36,45%). Учням подобається трохи більше працювати в парах (46,73%), ніж в групах (38,32%). І індивідуальне виконання завдань становить 14,95%.

Більше половини старшокласників відповіли, що їм подобається, коли вчитель застосовує інтерактивні технології. Але як ми бачимо, дані вказують на те, що інтерактивні технології використовуються не так часто, як би це могло бути. 66,36% учнів відповіли, що ці технології використовуються іноді.

Цікаво було дізнатися, чи краще учні запам'ятовують новий матеріал завдяки інтерактивним технологіям. 62,62% старшокласників погодились з цим твердженням.

З нашого опитування ми дізналися, що учні вважають, що один (43,93%) або два (54,21%) види інтерактивних видів діяльності можуть бути застосовані впродовж одного заняття.

51,4% старшокласників зазначили, що на заняттях іноді використовується інтерактивна дошка, а 48,6% відповіли – рідко. І 58,88% учнів частково знайомі з правилами інтерактивного навчання.

Варто підкреслити, що в загальноосвітніх навчальних закладах ще не так активно використовуються методи інтерактивного навчання, але ми виявили в учнів зацікавлення до впровадження інтерактивних технологій у навчанні німецької мови.

Підсумовуючи зазначимо, що варто розвиватися, іти назустріч інноваціям в освіті. Викладачам не слід боятися використовувати нові методи навчання, а навпаки пробувати експериментувати і уникати одноманітності викладання.

Вчителі німецької мови мають можливість застосовувати наші нові розробки інтерактивних технологій у своїй практиці і зможуть зробити свій урок цікавим та різноманітним.

Висновки до РОЗДІЛУ III

Здійснене дослідження дозволяє зробити такі висновки, що більшість запропонований нових інтерактивних технологій зацікавили учнів старшої школи, згідно з анонімним опитуванням старшокласників. Крім того, застосування даних технологій обґрунтовано мотиваційними, психологічними складниками учнів вікової категорії 15-17 років і базується на специфіці застосування інтерактивних технологій у 10 та 11 класах загальноосвітніх навчальних закладів.

Аналіз результатів дослідження дає змогу дійти висновку, що нові розробки можна застосовувати викладачам на заняттях з німецької мови у старшій школі. Нові розробки детально описані з покроковими діями. Варто підкреслити, що ефективність даних розробок досягається завдяки чіткому дотриманню послідовності дій проведення навчальної діяльності, організаційним особливостям і визначеному контролю результатів.

Таким чином, ми переконались, що викладач має підвищувати свою кваліфікацію, дізнаватися про нові інновації в освіті, розробляти свої методи навчання спираючись на особливості та інтереси своїх учнів, ділитися з іншими викладачами своїми розробками, щоб і вони мали змогу ефективно застосовувати нові технології у своїй педагогічній діяльності.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Дослідження розкриває суть та переваги інтерактивного навчання у сучасному навчальному процесі та допомагає викладачам загальноосвітніх навчальних закладів правильно зорієнтувати школярів старших класів на шляху до здобуття знань.

Дослідження допомагає краще зрозуміти як знайти підхід до кожного старшокласника і розкрити їх потенціал, спираючись на мотиваційний аспект та психологічні особливості даної вікової категорії і правильно організувати заняття за допомогою нових методів навчання. Нові розробки інтерактивного навчання допоможуть урізноманітнити урок різними видами діяльності, привнести новизну до занять з німецької мови, зацікавити учнів, надихнути їх на досягнення високих результатів і набуття нових навичок.

У роботі пояснюється важлива роль викладача у якості організатора навчальної діяльності та наставника. Здатність педагога правильно проаналізувати хід уроку, діяльність учнів на занятті, рівень засвоєння нової теми та рівень досягнення кожним учнем запланованих результатів є важливим у подальшій організації занять.

Вчитель повинен вміти зробити урок живим та насиченим позитивними емоціями від навчання. А коли учень отримує задоволення від навчання, а не стрес, тоді навчання іде тільки на користь і допомагає розвиватися особистості.

Активна та постійна взаємодія кожного школяра під час навчального процесу є проявом інтерактивного навчання. Цей вид навчання визначається колективним взаємонавчанням, коли учасники процесу працюють над спільною справою. При цьому, викладач і школяр мають рівні права у процесі навчання. Вони мають уявлення стосовно того, що потрібно робити, проявляють свої знання і здатні проявляти себе у процесі навчання.

Заплановані результати можна отримати завдяки використанню інтерактивних технологій на заняттях, що включає інтерактивні методи і засоби навчання, які заохочують бажання учнів здобувати знання та забезпечуються сприятливі умови навчання та чітко запланований результат навчальних дій.

Інтерактивні методи навчання характеризуються двома основними аспектами: інтегрованою взаємодією всіх учасників навчального процесу та акцентом на індивідуальні особливості кожного учня, а також його відповідальність за загальний результат групи.

Отже, у цій формі навчання учень посідає центральне місце, кожен учень є важливим, активним учасником колективного навчання, причому загальний успіх групи залежить від індивідуальних досягнень кожного учня.

Роль вчителя під час уроків з інтерактивними формами роботи є ключовою. Вчитель виконує центральні функції організатора, порадника, джерела знань та керівника процесу. Це оптимальна та ефективна форма навчання, яка на сучасному етапі здатна забезпечити успішне досягнення навчальних цілей та підтримувати високий рівень мотивації до навчання.

Застосування інтерактивних форм роботи під час заняття виконує як соціально-виховні, так і розвиваючі функції. Інтерактивні методи навчання, орієнтовані на групову роботу, яка заснована на вкладі кожного учасника, сприяє розвитку відповідальності та цілеспрямованості, навчає школярів ефективному співробітництву, толерантності до помилок інших, взаємодопомоги та підтримки.

Для успішного проведення заняття із використанням інтерактивних технологій навчання викладачу необхідно вирішити важливі організаційно-підготовчі завдання та план моделювання уроку, що включає обов'язковий навчальний елемент та підбиття підсумків. Ці завдання тісно пов'язані з урахуванням навчальної мети, особливостей класу та індивідуальних потреб кожного учня.

Для впровадження педагогічних інновацій у школі необхідно розуміти критерії їхньої ефективності, враховувати вікові особливості учнів та аналізувати результати їх застосування на практиці. Слід вибирати лише ті інновації, які відповідають поставленим цілям та завданням розвитку учнів. Також важливо застосовувати інноваційні педагогічні технології систематично та доступно, забезпечуючи їхній розвиваючий характер.

Застосування нетрадиційних форм та методів роботи робить навчальний процес цікавим та творчим, створюючи сприятливу атмосферу для спілкування іноземною мовою. Переваги інтерактивного навчання у вивченні іноземної мови полягають у тому, що вона сприяє більш активній участі, зняттю психологічних бар'єрів у спілкуванні, встановленню міжособистісних відносин та якісному освоєнню лексики та граматики через практичне застосування.

Інтерактивні підходи у навчанні німецької мови широко поширені через свою ефективність і демонструють позитивні результати. Сучасна методологія викладання іноземних мов потребує постійного пошуку нових форм навчання, що відповідають потребам сучасних учнів та забезпечують якісне засвоєння знань.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Антонюк Г. Д. Інтерактивне навчання як модель міжкультурної комунікації. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Львів, 2007. Вип. 586. С. 11-15.
2. Безкоровайна О. В. Пріоритетні тенденції розвитку методики викладання іноземних мов та культур в контексті особистісно орієнтованого підходу. Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Рівне, 2014. Вип. 9 (52). С. 17-21.
3. Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. Методика навчання іноземних мов і культур : теорія і практика : підручник / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
4. Братанич А. А. Особистісно орієнтовані технології в педагогічній освіті. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2014. Вип. 121. С. 10-17.
5. Буряк В. К., Бугрій О. В. Про мотивацію навчання старшокласників. Кривий Ріг, 1995. Вип. 1-2. С. 36-37.
6. Гевко І. В. Використання інтерактивних технологій в освіті. Київ : НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2018. Серія : «Педагогічні науки». Вип. 139. С. 53-60.
7. Головчак Н. І., Кушнірчук О. О. Використання інтерактивних методів навчання у процесі навчання німецької мови. International scientific conference. Рига, 2022. С. 389-393.
8. Гринюкова Р. А. Розвиток комунікативної компетентності учнів на уроках німецької мови як засіб формування креативної інтелектуальної особистості. Кіровоград, 2022. С. 195-199.
9. Дем'янчук О. О., Адамович І. В. Теоретичні засади використання інтерактивних технологій в навчальному процесі. Науковий вісник

Ужгородського університету. Ужгород, 2020. Серія : «Педагогіка. Соціальна робота». Вип. 1 (46). С. 160-163.

10. Дженджеро О. Л. Дещо про переваги інтерактивного навчання в шкільній практиці. Київ, 2005. С. 480-484.

11. Дмитрієва С. М. Психологічні особливості творчих здібностей старшокласників. Житомир : Наука і освіта, 2014. Вип. 5. С. 126-130.

12. Єрмоленко А. Б. Інтерактивні технології навчання : електронний навчальний курс. Біла Церква : БІНПО, 2022. 37 с.

13. Іванова Ю. Мотивація як чинник успішного формування навчально-пізнавальної діяльності учнів. Київ, 2016. Вип. 1. С. 34-37.

14. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти : монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с.

15. Ісько Я. О. Використання новітніх інтерактивних методів навчання на уроках іноземної мови. Житомир, 2018. 4 с.

16. Кавка О. Інтерактивні технології у системі сучасних технологій навчання. Тернопіль, 2018. С. 204-206.

17. Кійко С. В., Смаглий В. І. Інтерактивні методи навчання іноземної мови учнів старших класів. Вісник науки та освіти. Чернівці, 2022. Вип. 2 (2). С. 140-156.

18. Косянчук С. В. Особливості формування ціннісно-сміслових орієнтацій старшокласників у процесі вивчення гуманітарних предметів. Вісник СевНТУ. Севастополь, 2013. Серія : «Педагогіка». Вип. 144. С. 62-66.

19. Кузів М. З., Юрчишин Т. В., Полигач І. О. Використання інтерактивних технологій на занятті з іноземної мови. Вісник Черкаського національного університету ім. Богдана Хмельницького. Черкаси, 2021. Серія : «Педагогічні науки». Вип. 2. С. 48-53.

20. Куріч М. Використання інтерактивних технологій на уроках іноземної мови. Рівне, 2013. С. 1-6.
21. Кутішенко В. П. Вікова та педагогічна психологія (курс лекцій) : навчальний посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 128 с.
22. Кучер А. М., Горобченко Н. В. Використання інтерактивних методів викладання німецької мови на платформі онлайн-навчання. Житомир, 2022. С. 72-77.
23. Лебедик Л. В., Стрельніков В. Ю., Стрельніков М. В. Сучасні технології навчання і методики викладання дисциплін : навчально-методичний посібник. Полтава : АСМІ, 2020. 303 с.
24. Липчанко-Ковачик О. В. Наукові основи використання інтерактивних технологій у школі. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Ужгород, 2013. Серія : «Педагогіка, соціальна робота». Вип. 28. С. 94-97.
25. Липчанко-Ковачик О. В., Мартин Н. В. Удосконалення навчального процесу в закладах середньої освіти засобами інтерактивних технологій. Вісник Запорізького національного університету. Запоріжжя, 2021. Серія : «Педагогічні науки». Вип. 1 (37). Частина II. С. 231-235.
26. Маляр Л. В., Ваколя З. М. Особливості мотивації учнів до навчальної діяльності. Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Київ, 2021. Серія 5 : «Педагогічні науки : реалії та перспективи». Вип. 82. С. 102-107.
27. Мацко Л. А., Прищак М. Д., Годлевська В. Ю. Основи психології та педагогіки : навчальний посібник. Вінниця : ВНТУ, 2009. 163 с.
28. Медведчук А. В. Інтерактивні методи навчання іноземної мови. Вісник університету ім. Альфреда Нобеля. Київ, 2018. Серія : «Педагогіка і психологія. Педагогічні науки». Вип. 2 (16). С. 307-311.

29. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах : підручник. / кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2002. 328 с.
30. Михайліченко М. В., Рудик Я. М. Освітні технології : навчальний посібник. Київ : КОМПРИНТ, 2016. 583 с.
31. Мичка-Левченко Ю. З. Організаційно-педагогічні засади використання інтерактивних мультимедійних засобів навчання. Науковий журнал «Інноваційна педагогіка». Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2020. Том 2, вип. 22. Розділ 3 : «Теорія і методика професійної освіти». С. 120-123.
32. Мізін К., Шемуда М. Інтерактивні технології ситуативного моделювання та опрацювання дискусійних питань у процесі вивчення іноземної мови. Чернівці : Рута, 2023. С. 84-92.
33. Ніколаєва С. Ю., Борецька Г. Е., Майер Н. В., Устименко О. М., Черниш В. В. та ін. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах : колективна монографія / за ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2015. 444 с.
34. Панова Л. С., Андрійко І. Ф., Тезікова С. В. та ін. Методика навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах : підручник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2010. 327 с.
35. Пасмор Ю. В. Інтерактивні форми навчання крізь призму інформаційно-комунікаційних технологій. Харків, 2013. 13 с.
36. Передерій О. Розвиток креативного мислення старшокласників як пріоритетний напрямок діяльності сучасної української школи. Дніпро : Наука і освіта, 2018. Вип. 11-12. С. 16-24.
37. Підлісна С. В. Інтерактивне навчання як чинник розвитку особистості. Київ : Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України, 2017. Том V, вип. 17. С. 101-109.

38. Плюшко Г. Г. Використання інтерактивних методів навчання : методичні рекомендації. Київ, 2012. 23 с.
39. Пометун О. І. Енциклопедія інтерактивного навчання. Київ, 2007. 142 с.
40. Пометун О. І., Пироженко Л. В. Сучасний урок : Інтерактивні технології навчання : науково-методичний посібник. Київ : Видавництво А.С.К., 2004. 192 с.
41. Поясок Т. Б., Беспарточна О. І., Костенко О. В. Інтерактивний навчальний посібник «Сучасні технології освітнього процесу» : навчальний посібник. Кременчук : ПП Щербатих О. В., 2020. 224 с.
42. Редько В. Г., Полонська Т. К., Басай Н. П. та ін. Лінгводидактичні засади навчання іноземної мови учнів старших класів загальноосвітніх навчальних закладів : навчально-методичний посібник. Київ : Педагогічна думка, 2013. 260 с.
43. Руда Н. Л. Мотиваційна структура навчальної діяльності старшокласників з різною результативністю в навчанні. Миколаїв, 2008. Том 7, вип. 17. С. 165-168.
44. Савчин М. В., Василенко Л. П. Вікова психологія : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2005. 202 с.
45. Сердюченко Ю. О. Інтерактивні технології навчання як фактор розвитку іншомовного діалогічного мовлення старшокласників. Науковий вісник Херсонського державного університету. Херсон, 2019. Серія : «Германістика та міжкультурна комунікація». Вип. 1. С. 335-339.
46. Ситнікова Н. Психологія самоствердження особистості старшокласника. Тернопіль, 2008. Вип. 2. С. 75-104.
47. Ситнікова Н. Є. Психологічні особливості самоствердження особистості старшокласника в навчально-виховному процесі загальноосвітньої школи : дис. ... канд. психол. наук : 19.00.07 / Кримський гуманітарний університет. Ялта, 2009. 219 с.

48. Староста В. І. Технології інтерактивного навчання : сутність, класифікація. Науковий вісник МНУ ім. В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки. Миколаїв, 2019. Вип. 1 (64). С. 232-237.
49. Староста В. І., Гардубей М. В. Інтерактивні методи навчання : Практичний аспект. Запоріжжя : ЗОІППО, 2017. Вип. 1 (27). 6 с.
50. Степанов О. М., Фіцула М. М. Основи психології і педагогіки : навчальний посібник. Київ : Академвидав, 2006. 520 с.
51. Сухенко Я. В. Психологічні портрети старшокласників і педагогів : контекст колективної суб'єктності. Полтава, 2018. Вип. 2 (14). С. 121-135.
52. Токарева Н. М. Основи педагогічної психології : навчально-методичний посібник. Кривий Ріг, 2013. 223 с.
53. Токарева Н. М., Шамне А. В., Макаренко Н. М. Сучасний підліток у системі психолого-педагогічного супроводу : монографія. Кривий Ріг, 2014. 312 с.
54. Федорчук Е. І. Сучасні педагогічні технології : навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський : Абетка, 2006. 212 с.
55. Федотова Н. В., Шуляк С. О. Інтерактивність у формах роботи з старшокласниками : словник термінів. Миколаїв, 2014. 13 с.
56. Шевчук П., Фенрих П. Інтерактивні методи навчання : навчальний посібник. Щецін : WSAP, 2005. 170 с.
57. Янкович І. Класифікація інтерактивних технологій. Магістерський науковий вісник. Тернопіль, 2013. Вип. 18. С. 21-25.
58. Янкович О., Беднарек Ю., Анджеєвська А. Освітні технології сучасних навчальних закладів : навчально-методичний посібник. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2015. 212 с.

59. Eastman J., Iyer R., Eastman K. Interactive technology in the classroom : An exploratory look at its use and effectiveness. Contemporary issues in education research. Third quarter. USA, 2009. Volume 2. Number 3. Pp. 31-38.
60. Fiszere A., Stranovska E. Motivation und Selbstkonzept beim Lernen der deutschen Sprache. Slowakei, 2019. S. 52-60.
61. Hanbay O. Motivationsstand der Schülerinnen und Schüler beim Lernen des Deutschen als zweite Fremdsprache. Türkei : Route Educational and Social Science Journal, 2016. Volume 3 (1). S. 301-308.
62. Kramer K. Die Förderung von motivationsunterstützendem Unterricht : Dissertation. Kiel, 2002. 280 S.
63. Lay T. Motivation beim Fremdsprachenerwerb. 2008. Info-DaF 35, 1. S. 15-31.
64. Lazarides R., Raufelder D. Motivation in unterrichtlichen fachbezogenen Lehr-Lernkontexten : Perspektive aus Pädagogik, Psychologie und Fachdidaktiken. Wiesbaden : Springer VS, 2021. Edition ZfE. Band 10. 453 S.
65. Lederer E. Motivation im Fremdsprachenunterricht : Diplomarbeit. Wien, 2011. 122 S.
66. Monev V. Interaktive Methoden 10 Jahre später. Bulgarien : BDV Magazin, 2021. S. 89-96.
67. Roche J. Fremd- und Zweitsprachenerwerb bei Jugendlichen. Lerntheoretische Hintergründe. Berlin : Cornelsen, 2018. Teil 1. S. 20-37.
68. Tesar M., Stöckelmayr K., Pucher R., Ebner M., Metscher J., Vohle F. Multimediale und interaktive Materialien : Gestaltung von Materialien zum Lernen und Lehren. Leibniz, 2013. 2. Auflage. 9 S.

Интернет-ресурси

69. 15 innovative Lehrmethoden mit Anleitung und Beispielen. URL: <https://ahaslides.com/de/blog/15-innovative-teaching-methods/> (дата звернення: 25.03.2024).

70. 5 Präsentationsideen für den interaktiven Unterricht. URL: <https://www.viewsonic.com/library/de/bildung/presentationen-ideen-fuer-den-interaktiven-unterricht/> (дата звернення: 30.03.2024).

71. 5 Vorteile von interaktivem Unterricht. URL: <https://innoclass.de/artikel/5-vorteile-von-interaktivem-unterricht-22> (дата звернення: 29.03.2024).

72. Faktoren, die das Erlernen einer Fremdsprache beeinflussen. URL: <http://www.fremdsprachenwerkstatt.ch/files/1.3.faktoren-fr.pdf> (дата звернення: 27.03.2024).

ZUSAMMENFASSUNG

Diese Masterarbeit wurde dem Thema «Die Verwendung interaktiver Technologien für den Deutschunterricht in Oberstufen allgemeinbildender Bildungsinstitutionen» gewidmet. Als Forschungsmaterial haben wir wissenschaftliche Artikel, Lehrbücher für Pädagogik und Psychologie, Enzyklopädien, methodische Empfehlungen und Monographien ausgewählt.

Die Aktualität der Forschung liegt darin, dass mit der Entwicklung innovativer Technologien und der digitalen Transformation der Bildung die interaktiven Technologien zu einem integralen Bestandteil des Bildungsprozesses werden. Das Lernen durch interaktive Technologie hilft den Oberstufenschülern dabei, die kommunikativen und digitalen Fähigkeiten zu entwickeln, die in der heutigen Welt immer wichtiger werden.

Die wissenschaftliche Neuheit der Forschung liegt im Verwendung interaktiver Technologien speziell beim Unterrichten der deutschen Sprache, insbesondere für Schüler im Alter von 15 bis 17 Jahren in den Oberstufen ukrainischer allgemeinbildenden Bildungsinstitutionen, was noch nicht untersucht wurde.

Das Ziel der Masterarbeit ist es, die Besonderheiten des Einsatzes interaktiver Technologien für den Deutschunterricht unter Berücksichtigung den motivierenden und psychologischen Merkmalen von den Oberstufenschülern zu untersuchen und eigene interaktive Technologien für den weiteren Einsatz im Deutschunterricht zu entwickeln.

Die theoretische Bedeutung der Forschung liegt in der Beschreibung des Prinzips des interaktiven Lernens, dem Studium der Entwicklungs- und Entstehungsgeschichte interaktiver Technologien, der Darstellung verschiedener Klassifikationen durch Forscher, der Zieldefinition, der Bedeutung pädagogischer Analyse, die Motivation von den Oberstufenschülern und die Besonderheiten des Einsatzes interaktiver Technologien für den Deutschunterricht in der Oberschule.

Der praktische Wert dieser Arbeit besteht in der Möglichkeit, die Forschungsergebnisse und neue Entwicklungen im Deutschunterricht für Schülerinnen und Schüler der 10. und 11. Jahrgangsstufen allgemeinbildender Bildungseinrichtungen anzuwenden.

Die Ergebnisse dieser Arbeit werden dazu beitragen, dass Deutschlehrer die Besonderheiten des Einsatzes interaktiver Unterrichtstechnologien im Unterricht in Oberstufen allgemeinbildender Einrichtungen besser verstehen. Lehrer erfahren aus dieser Arbeit, wie sie alle Schüler in eine aktive Mitarbeit in den Unterricht einbeziehen können, wie man sie motivieren kann, den Unterricht produktiv und abwechslungsreich gestaltet und worauf man beim interaktiven Unterricht von Oberstufenschülern achten muss.

Die Masterarbeit besteht aus einer Annotation in ukrainischer und englischer Sprache, einer Einleitung, theoretischen und praktischen Teil, drei Kapiteln, Schlussfolgerungen zu jedem Abschnitt, allgemeinen Schlussfolgerungen, einem Literaturverzeichnis (Haupt- und Online-Ressourcen) und einer Zusammenfassung auf Deutsch.